

نگاهی به وضع رقابتی ایران در بازارهای جهانی پسته

ماندانا فاضل سرجویی

(فوق لیسانس اقتصاد، نمایندگی تام‌الاختیار تجاری وزارت بازرگانی)

محصول بیشتری در آینده نزدیک خواهد شد. (۲) استفاده از ماشین‌های تکان دهنده مخصوص با جعبه‌های جمع‌آوری محصول و تلاش برای جابه‌جایی و پوست‌گیری سریع محصول برای حفظ سلامت آن در اولین ساعات برداشت محصول موجب شده که پسته آمریکا حتی‌الامکان با خاک تماس نداشته باشد؛ از این رو، مشکلات فساد محصول و ایجاد توکسین هوازی آفلاتوکسین در آن‌ها گزارش نمی‌شود.

در سال ۱۹۸۶ که تولید پسته آمریکا یکباره به ۳۴ هزار تن رسید، «کمسیون پسته کالیفرنیا» که مجمعی منسجم از کلیه کشاورزان پسته‌کار، صادرکنندگان، تجار و مسوولین برنامه‌ریزی و بازاریابی این محصول است، بر علیه پسته وارداتی ایران شکایت و ادعا کرد که پسته وارداتی ایران هم زیر قیمت و هم همراه با یارانه عرضه می‌شود؛ در پی این شکایت، عوارض ضد دامپینگ و عوارض جبرانی جمعاً به میزان ۳۱۷ درصد ارزش وارداتی بر پسته ایران وضع شد (۳) از آنجا که ایران عضو سازمان تجارت جهانی نبود نتوانست بر علیه این ادعای واهی کمیسیون مذکور اقامه دعوی کند؛ در نتیجه، صادرات پسته که پس از چندین سال تحریم در اوایل انقلاب داشت توانی تازه می‌گرفت دوباره با مانعی شدید در بازار آمریکا مواجه شد (۴) که زمانی مهم‌ترین بازار صادراتی‌اش بود. علاوه بر این عوارض واردات پسته ایران از جهت حفظ بهداشت نباتی ملزم به کسب مجوز واردات شد. (۵) البته، هنوز هم آمریکا با بیش از یک میلیون دلار واردات پسته‌های مرغوب در سال می‌تواند بالقوه از بازارهای مناسب پسته ایران باشد.

رقیب دیگر ترکیه است که برنامه‌های گسترده‌ای برای تاسیس شبکه‌های آبیاری و کشت پسته در آناتولی جنوبی انجام داده است. از آنجا که ترکیه بزرگترین تولیدکننده فندق و فعال در زمینه خشکبار، است به راحتی می‌تواند پسته خود را از طریق کانال‌های توزیع فندق و بادام خود در سراسر جهان توزیع کند. این کشور در سال ۱۹۹۳ کمک‌هایی از «سازمان توسعه صنعتی ملل متحد» (یونیدو) برای تولید و بازاریابی پسته دریافت کرد. (۶) از این رو بعید نیست که در چند سال آینده ترکیه را با تولیدی چند برابر شاهد باشیم.

همین وضع رادر سوریه نیز می‌توان انتظار داشت. بخش مهم درختان پسته سوریه، در سال‌های آتی به بار می‌رسند و تولید بسیار بیشتری را می‌توان در این کشور انتظار داشت.

از برنامه‌های توسعه کشت چین اطلاعاتی در دست نیست ولی با سکون نسبی تولید، از شدت رقابت این کشور در تولید کاسته شده است؛

این مطلب با استفاده از داده‌های موجود، جایگاه پسته ایران در بازارهای جهانی را بررسی می‌کند و موقعیت کشورهای رقیب را نیز از جنبه‌های مختلف از جمله طرف حساب‌های تجاری و سهم در بازار به نمایش می‌گذارد.

۱. تولید

مهمترین و قدیمی‌ترین تولیدکنندگان پسته در جهان عبارت‌اند از ایران، آمریکا، ترکیه، سوریه، یونان، ایتالیا و افغانستان. البته، اولین محصول پسته آمریکا در سال ۱۹۷۶ به بازار آمد که در آن تاریخ آمریکا از نظر میزان تولید پنجمین تولیدکننده جهان شد. از دیگر کشورهایی که دیرتر به جمع تولیدکنندگان این محصول پیوستند در درجه اول از چین می‌توان نام برد که از سال ۱۹۹۱ میلادی به بعد آمار تولیدش در دسترس قرار گرفت و رتبه چهارم جهان را از نظر تولید در سال مذکور بدست آورد. (۱) از دیگر کشورهایی که از دیر باز مقادیر اندکی پسته تولید می‌کردند می‌توان به کشورهای تونس، پاکستان و قبرس اشاره کرد. کشورهای مراکش، مکزیک و ازبکستان اخیراً به جمع تولیدکنندگان پیوسته‌اند. ازبکستان از سال ۲۰۰۰ آمار تولید خود را ارائه کرده است. جدول (۱) وضع تولید را در کشورهای تولیدکننده این محصول در سال‌های ۲۰۰۲-۱۹۷۶ نشان می‌دهد. مشاهده می‌شود که ایران همچنان بالاترین سهم تولید جهانی پسته را دارد؛ ولی این سهم با توجه به رشد سریع‌تر کشورهای چون آمریکا و سوریه و تا حدودی ترکیه هر روز با خطرهای بیشتری مواجه می‌شود.

همچنین، چند سالی است اخبار جسته و گریخته‌ای در مورد تولید آزمایشی پسته در استرالیا به گوش می‌رسد. البته، این کشور هنوز آمار تولیدی در این زمینه ارائه نداده ولی از سال ۲۰۰۰ صادرات بیشتری را به کشورهای همجوار منطقه داشته است که احتمال خبر فوق را تقویت می‌کند ضمن اینکه می‌تواند صادرات مجدد این محصول نیز باشد.

قوی‌ترین رقیب پسته ایران آمریکا است که ضمن برنامه‌ریزی و حمایت‌های گسترده علمی، قانونی و تبلیغاتی، پسته کالیفرنیا را به عنوان سالم‌ترین و قابل اعتمادترین پسته جهان تبلیغ می‌کند. این کشور نهال‌هایی تولید کرده است که تا قبل از پنج سالگی به باروری می‌رسند. از سوی دیگر گسترش سطح زیر کشت بسیار سریع بوده به طوری که از ۴۳۵۰ جریب در سال ۱۹۷۶ به بیش از ۱۰۱،۵۰۰ جریب در سال ۲۰۰۱ رسیده است، این در حالی است که هنوز بیش از ۲۳ درصد از نهال‌های کشت شده به باروری نرسیده‌اند؛ بنابراین، بارور شدن این نهال‌ها موجب تولید

البته چین فعالیت‌های تجاری را به ویژه با صدور مجدد پسته‌های وارداتی در منطقه خود تشدید کرده است.

با مقایسه ارقام تولید در جدول (۱) می‌توان دید که تولید ایران در سال‌های ۲۰۰۰-۱۹۷۶ تقریباً هفت برابر شده است؛ تولید آمریکا ۱۸۶ برابر، ترکیه ۲۰/۷ برابر، سوریه ۱۰/۵ برابر، ایتالیا ۹ برابر و یونان ۴/۵ برابر بوده است. البته از خاطر نباید دور داشت که در ختان پسته بطور متناوب دارای سال «آور» و «نیاور» هستند که برای تعیین رقم میزان افزایش باید آن را در نظر گرفت. در ایران با توجه به افزایش پراکندگی جغرافیایی کشت این محصول، تا حدودی تأثیر این عامل تعدیل شده است. مشکل عام مهم توسعه کشت پسته در کشور کاهش سطح آب و خشک سالی‌ها در چند سال گذشته و مشکل خاص کاهش هرچه بیشتر سطح آب‌های زیرزمینی در استان‌های تولیدکننده عمده پسته کشور، بوده است.

با توجه به کاهش سهم کشور از تولید جهانی پسته - از حدود ۸۳ درصد در سال ۱۹۷۶ به ۵۴/۴ درصد در سال ۲۰۰۲ و افزایش سهم آمریکا و ترکیه به ترتیب از ۱/۳ و ۳/۹ درصد به ۲۳ و ۷/۵ درصد - می‌توان انتظار داشت که سهم کشور در تجارت جهانی پسته نیز به همین ترتیب کاهش یافته باشد.

۲. تجارت

آنچه گفته شد از جنبه رقابت در تولید بود. با نگاهی به جدول (۲) که شامل مهمترین صادرکنندگان پسته است در می‌یابیم که بخش عمده‌ای از صادرکنندگان پسته اصلاً تولیدکننده نیستند و با فعالیت‌های صدور مجدد در بسیاری موارد بازار را از تولیدکنندگان قدیمی گرفته‌اند. اگر اتحادیه اروپا به صورت واحد در نظر گرفته شود، در سال ۲۰۰۰ با صدور مجدد حدود ۱۰۳ میلیون دلاری خود بیش از ۱/۶ برابر آمریکا، بیش از ۶۸ برابر ترکیه و حدود یک سوم ارزش صادرات پسته ایران را بخود اختصاص داد. در میان کشورهای اتحادیه اروپا، تنها ایتالیا و یونان تولیدکننده هستند که آن‌ها نیز بیشتر به صدور مجدد پسته می‌پردازند. مغز پسته بسیار سبز ایتالیا برای صنایع کالیاس سازی و دیگر مواد غذایی اروپا کاربرد دارد.

کشور سوریه نیز جزء صادرکنندگان پسته است که آمار صدور آن در دسترس نیست، امارات متحده عربی، هنگ‌کنگ و تایوان از دیگر کشورهایی هستند که در زمینه صدور مجدد پسته بسیار فعال هستند ولی در این زمینه آمار مشخصی درباره آن‌ها ارائه نشده است و تنها از طریق آمار واردات دیگر کشورها از آن‌ها می‌توان به این امر پی برد.

در جدول (۳) مهمترین بازارهای وارداتی پسته جهان در سال‌های ۱۹۹۶-۲۰۰۱ نشان داده شده است. آلمان در صدر کشورهای واردکننده است و پس از آن هنگ‌کنگ قرار دارد. با توجه به آمار صادرات ایران به امارات متحده عربی و مصرف اندک پسته در این کشور کم جمعیت می‌توان گفت که این کشور به صدور مجدد بخش اعظم این پسته وارداتی می‌پردازد؛ در هر حال می‌توان انتظار داشت که در عمل امارات با وارداتی حدود ۶۰، ۸۶/۶ و ۱۹۲ میلیون دلار پسته در سال‌های ۲۰۰۰، ۲۰۰۱ و ۲۰۰۲ در ردیف آلمان و حتی در سال‌های آخر بالاتر از آن کشور قرار گیرد.

۳. سهم در بازارها

در سال ۲۰۰۰ ایران در بازارهایی همچون اسپانیا، عربستان، اردن، مجارستان، چک و بحرین بالای ۹۰ درصد و در آلمان، هنگ‌کنگ، ایتالیا، کانادا، هند، یونان، استرالیا، لهستان، اتریش، روسیه و قبرس بین ۵۲ تا ۷۸ درصد ارزش بازار وارداتی، سهم داشته است. در کشورهایی چون هلند،

پرتغال و کره جنوبی حضور پسته ایران در بازار اصلاً محسوس نیست. آمریکا و دیگر کشورهای اروپایی در هلند و کشورهای اروپایی بویژه اسپانیا در پرتغال بر بازار مسلط‌اند.

کشورهای جنوب شرق آسیا که از ابتدا به عنوان بازار هدف صادراتی پسته آمریکا در نظر گرفته شده بودند تقریباً بطور عمده تحت تسلط این کشورند. این امر را می‌توان علاوه بر کره جنوبی در سنگاپور، مالزی، اندونزی و حتی ژاپن که از بازارهای نسبتاً قدیمی صادراتی ایران است، دید. استثنا بر این مورد کشورهای هنگ‌کنگ و تا حدودی تایوان هستند که خود نقش صادرکننده مجدد پسته در منطقه را بر عهده دارند. کشورهای همسایه و همجوار در قاره آمریکا از دیگر بازارهای هدف صادراتی آمریکاست. بازار مکزیک و کانادا مهمترین بازارها هستند که در اولی آمریکا و در دومی ایران هنوز سهم برتر را از نظر ارزشی دارند.

ایران به تدریج سهم خود را از دیگر بازارهای هدف صادراتی آمریکا انگلستان، فرانسه و به ویژه ژاپن و کره جنوبی از دست داده است. انگلستان ۸۰ درصد ارزش پسته وارداتی خود را از طریق آلمان و ۶/۴ درصد را از ایران تامین می‌کند. برخی از بازارها همچون آفریقای جنوبی که زمانی در ردیف بازارهای مهم وارداتی بود، امروزه روز، واردات اندکی دارند که سهم کشور ما نیز به همان نسبت از دست رفته است.

بازار واردات پسته در آمریکا نیز، طی سال‌های ۲۰۰۱-۱۹۹۶، به رغم نوساناتی که از نظر مقدار و چه از نظر ارزش افزایش نشان می‌دهد. با رفع مشکلاتی که بر سر راه صادرات ایران به این بازار هست می‌توان انتظار داشت که دوباره سهم عمده را در عرضه پسته‌های مرغوب و درشت به این بازار داشته باشیم. کیفیت پسته آمریکا از نظر مزه، طعم و شکل هنوز به پای پسته ایران نمی‌رسد.

مهمترین بازار وارداتی پسته جهان اتحادیه اروپاست. آلمان، ایتالیا، اسپانیا، فرانسه و لوکزامبورگ نیز مهمترین کشورهای واردکننده پسته در این اتحادیه هستند. کشورهای مهم واردکننده این اتحادیه در جدول (۴) آمده است. میزان واردات این اتحادیه پس از رسیدن به اوج خود در سال ۱۹۹۷، به یکباره در سال ۱۹۹۸، با گسترش بحران شرق آسیا، به شدت کاهش یافت و پس از آن نیز افزایش گذشته را بدست نیاورد. وضع این بازار در سال‌های ۲۰۰۰-۲۰۰۱ از نظر کشورهای تامین کننده را می‌توان در جدول (۵) دید.

با تبلیغات گسترده‌ای که «کمسیون پسته کالیفرنیا» در جهت آگاهی مصرف‌کنندگان به ارزش غذایی پسته و انواع کاربرد آن صورت داده، مصرف پسته در جهان به نحو خوبی گسترش یافته است. البته، این کمسیون در تبلیغات خود سعی می‌کند که از تفاوت سلامت بهداشت پسته کالیفرنیا و ایران به عنوان حربه تبلیغاتی استفاده کند. باید توجه

جدول (۱): میزان تولید پسته در مهمترین کشورهای تولیدکننده در جهان، در سالهای منتخب

مقدار: هزار تن

سال	۱۹۷۶*		۱۹۸۵	۱۹۹۵	۱۹۹۶	۱۹۹۷	۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	مقدار	
	درصد	مقدار											
ایران	۸۳/۳	۴۲/۹۱	۷۰	۲۳۸/۸	۲۶۰/۱	۱۱۱/۹	۳۱۳/۹۰	۱۳۱/۱	۳۰۳/۹	۱۱۲/۴	۳۰۰/۰	مقدار	۵۴/۶
آمریکا	۱/۳۲	۰/۶۸	۱۲/۳	۶۷/۱	۴۷/۶	۸۱/۹	۸۵/۳	۵۵/۸	۱۱۰/۲	۷۳/۰	۱۲۷/۰	مقدار	۲۳/۱
ترکیه	۳/۸۷	۱/۹۹	۱۳	۳۶	۶۱	۷۱/۱	۳۶/۲	۴۱/۳	۷۶/۳	۳۱/۳	۴۱/۳	مقدار	۷/۵
سوریه	۷/۲۲	۳/۷۲	۱۲	۱۴/۵	۲۴/۳	۲۹/۴	۳۵/۷	۳۰/۱	۳۹/۹	۳۷/۴	۳۹/۲	مقدار	۷/۱
چین	-	-	-	۲۵	۲۸	۳۰	۲۶	۲۹	۲۲	۲۶	۲۶	مقدار	۴/۷
یونان	۳/۷۰	۱/۹	۲/۸	۵/۶	۸/۹	۹/۱	۸/۱	۶	۶/۵	۷/۵	۸/۵	مقدار	۱/۵
افغانستان	۰/۰	۰/۰	۲	۲/۴	۲/۵	۲/۶	۴/۰	۲/۸	-	-	۲/۸	مقدار	۰/۰۰۵
ایتالیا	۰/۰۰۵	۰/۲۷	۳	۲/۲	۰/۱	۵/۰	۷/۵	۲/۶	۲/۷	۲/۵	۲/۵	مقدار	۰/۰۰۴
تونس	-	-	۰/۱۱	۰/۹	۱	۱/۱	۱/۲	۱/۳	۱/۳	۱/۳	۱/۳	مقدار	۰/۰۰۲
ازبکستان	-	-	-	-	-	-	-	-	۱	۱	۱	مقدار	۰/۰
پاکستان	۰/۰	۰/۰	-	۰/۲	۰/۲	۰/۲۴	۰/۲۴	۰/۱۹	۰/۲۱	۰/۲۱	۰/۲۱	مقدار	۰/۰
مراکش	-	-	-	۰/۰۵	۰/۰۵	۰/۰۶	۰/۰۵	۰/۰۵	۰/۰۵	۰/۰۳۰	۰/۰۳	مقدار	۰/۰۰
مکزیک	-	-	-	۰/۰۱۵	۰/۰۱۳	۰/۰۵۲	۰/۰۵۹	۰/۰۳۶	۰/۰۳۱	۰/۰۲۱	۰/۰۲۱	مقدار	۰/۰
قبرس	-	-	-	۰/۰۳	۰/۰۳۵	۰/۰۳۲	۰/۰۳	۰/۰۱۸	۰/۰۱۵	۰/۰۱۵	۰/۰۱۵	مقدار	۰/۰
جهان	۱۰۰	۵۱/۴۸	۱۰۹/۱	۳۹۳/۱	۴۳۳/۱	۳۴۱/۸	۵۱۰/۳	۲۹۹/۴	۵۶۵/۹	۲۹۴/۴	۵۴۸/۷	مقدار	۱۰۰

مأخذ: WWW.FAO.Org

*براساس آمار کمیسیون پسته کالیفرنیا محاسبه شده است.

جدول (۲): ارزش صادرات پسته عمده‌ترین صادرکنندگان جهان در سال‌های ۱۹۹۶ الی ۲۰۰۱

واحد: هزار دلار

کشور	سال	۱۹۹۶	۱۹۹۷	۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱
ایران	-	۱۹۷۳۱۵	۴۱۶۰۱۲	۳۱۵۰۸۳	۳۱۴۲۲۳	۳۵۸۹۴۰	
آمریکا	۴۳۷۷۰	۵۰۵۶۷	۶۷۰۴۳	۵۳۷۴۳	۶۲۶۹۰	۷۰۱۴۲	
امارات*	-	۴۹۴۶۱	۶۵۷۳۰	۴۳۱۵۵	۵۹۸۸۸	۸۶۶۰۰	
آلمان	۸۰۲۷۵	۷۰۹۴۹	۶۸۱۶۹	۴۴۴۳۴	۴۶۷۹۱	۵۲۵۷۱	
بلژیک و لوکزامبورگ	۳۰۹۸۰	۲۱۴۷۸	۷۱۴۰	۲۶۷۶۴	۳۳۲۷۸	۳۰۸۹۵	
انگلیس	۸۹۸۱	۷۹۷۸	۶۶۷۸	۶۶۸۹	۹۰۶۷	۵۴۲۴	
ایتالیا	۷۰۲۹	۸۲۴۶	۶۳۵۸	۸۰۵۴	۵۴۷۶	۵۷۴۰	
فرانسه	۱۸۶۴	۴۰۹۴	۵۳۱۱	۲۴۹۹	۲۱۲۸	۵۲۸۷	
اتریش	۱۵۰۲	۳۷۰۶	۳۳۰	۴۹۹	۲۱۲۶	۲۸۳۴	
اسپانیا	۱۲۴۴	۱۱۱۱	۱۲۶۹	۱۸۴۱	۱۶۰۳	۱۱۷۸	
ترکیه	۵۸۸۸	۱۷۷۹۴	۳۱۵۹	۲۴۹۹	۱۵۰۹	۱۷۰۲۸	
هند	۹۸۴	۲۶۵۵	۱۱۹۶۱	۴۷۲۶	۱۴۹۵	۲۱۱۹	
مکزیک	۱۵	۱۳۶۹	۱	۹۹۰	۱۰۵۱	۶۹۸۹	
چین	۱۵۷۳	۲۱۵۰	۳۶۹۸	۴۱۶۰	۱۴۲۲	۱۳۰۱	
سنگاپور	۲۰۰۵	۱۰۲۶	۹۰۳	۷۹۶	۹۷۰	۱۰۲۵	
یونان	۱۳۴۶	۲۷۵۵	۲۱۸۴	۹۰۴	۷۷۰	۱۲۴۲	
استرالیا	۱۴۶	۲۶۰	۷۸	۲۴۰	۵۲۳	۴۵۶	
دانمارک	۴۲	۵۸	۵۶۰	۴۱۳	۴۳۹	۱۳۰	
اسرائیل غاصب	۲۳	۱۸	۹۴	۷۷	۵۳	-	
تونس	۲۱۲	۲۷۱	۲۰۹	-	۵۱	-	
ژاپن	-	۴۵۹	۹۵۵	۳۰۳	۵۱	-	
پرتغال	۶	۱۸۵	۱	۷۴	۶	-	
عمان	۱۰	۴۶	۱۲	۱۷۱	۵۴	۱۵	
کانادا	-	۶۷۵	۶۷۴	۶۹	۲۶۰	۴۳۳	
مالزی	-	۶۰۸	۶۲	۲۹۷	۳۳۲	۹۲	
چک	-	۲۱	۱۰۳	۴۳	۴۷۵	۲۷۳	
لبنان	-	۲۲۷	۱۴۷	۱۰۴	۱۰۹	۱۸۶	

مأخذ: نرم افزار PC/TAS نسخه‌های سال ۲۰۰۱ و ۲۰۰۲.

*آمار مربوط به امارات فقط شامل آمار صادرات ایران به این کشور است که عمدتاً صدور مجدد می‌شود.

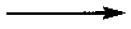
جدول (۳): ارزش و مقدار واردات بسته در عمده‌ترین بازارهای وارداتی

این محصول طی سالهای ۱۹۹۶-۲۰۰۱

ارزش هزار دلار

واحد: مقدار تن

سهم ارزشی کشورهای عمده عرضه کننده در سال ۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۰	۱۹۹۹	۱۹۹۸	۱۹۹۷	۱۹۹۶	سال کشور
ایران (۷۷/۵٪)، آمریکا (۱۶/۴٪)، ترکیه (۴/۷٪، ایتالیا ۴٪، هلند ۱/۱٪	۸۴۷۹۹	۹۶۲۵۳	۹۵۷۵۸	۸۱۵۴۴	۱۷۵۴۵۰	۱۷۰۷۸۱	آلمان ارزش مقدار
ایران (۶۲/۷٪)، آمریکا (۲۷/۴٪)، چین (۵/۱٪)، امارات (۲/۲٪)، ژاپن (۰/۳٪)	۴۹۵۴۱	۴۴۹۱۰	۴۶۲۵۴	۳۹۰۹۲۹	۳۰۵۲۶	۳۲۴۴۱	هنگ کنگ ارزش مقدار
ایران ۵۲/۹٪، آلمان ۲۵٪، آمریکا ۱۶/۲٪، هلند ۲/۲٪، یونان ۱٪	۳۸۱۹۶	۳۸۱۵۰	۴۰۳۲۱	۳۷۹۰۲	۵۳۲۷۲	۵۲۹۳۰	ایتالیا ارزش مقدار
ایران ۳۲/۷٪، آمریکا ۴۴٪، آلمان ۱۴/۱٪، انگلیس ۲/۲٪	۴۱۶۲۵	۳۷۰۳۸	۳۰۴۲۰	۱۶۶۷۰	۲۵۸۷۷	۳۵۱۳۸	بلژیک ارزش لوزامبورگ مقدار
ایران ۹۲/۱٪، آلمان ۵/۷٪، انگلیس ۰/۷٪، ترکیه ۰/۱۰٪	۵۲۳۳۷	۳۳۲۴۰	۳۵۲۲۹	۲۲۸۷۵	۳۴۳۰۴	۳۹۴۰۶	اسپانیا ارزش مقدار
ایران ۳۲/۹٪، ایرلند ۲۲/۹٪، آمریکا ۱۸/۸٪، آلمان ۱۰/۹٪، ایتالیا ۳/۱٪	۴۰۹۸۶	۳۲۸۳۷	۳۶۰۰۶	۳۸۲۱۶	۴۶۰۵۰	۴۱۵۴۹	فرانسه ارزش مقدار
آلمان ۸۰/۱٪، ایران ۶/۴٪، آمریکا ۳/۹٪، فرانسه ۱/۸٪، اتریش ۱/۱٪	۲۰۴۹۹	۲۱۲۳۸	۱۷۵۲۰	۱۶۱۵۰	۱۹۲۷۳	۹۰۷۰	انگلستان ارزش مقدار
آمریکا ۶۴/۳٪، ایران ۳۵/۴٪، آلمان ۰/۱۰٪، ترکیه ۰/۱۰٪	۲۳۹۵۴	۱۶۸۷۵	۱۶۳۷۰	۸۴۶۶	۸۲۳۳	۴۶۶۹	مکزیک ارزش مقدار
آمریکا ۶۳/۸٪، ایران ۳۱/۴٪، ایتالیا ۳/۹٪، استرالیا ۰/۱۰٪، ترکیه ۰/۱۰٪	۱۴۵۹۸	۱۵۱۷۹	۱۵۰۹۹	۲۱۰۴۶	۲۴۶۷۸	۳۰۸۶۰	ژاپن ارزش مقدار
آمار مستقلی برای این کشور ارائه نمی‌شود	**۱۴۳۰۰ **۴۳۴۰	*۱۱۷۵۰ *۳۷۷۹	۱۳۳۴۸	۹۸۶۶	۱۶۱۵۶	۱۵۳۸۸	تایوان ارزش مقدار
آلمان ۵۲/۸٪، انگلیس ۲۸/۲٪، آمریکا ۱۰/۶٪، ترکیه ۰/۱۰٪	-	۱۱۷۶۳	۱۳۲۱۹	۱۳۴۰۷	۱۵۷۸۵	۱۵۵۷۱	اسرائیل ارزش مقدار
ایران ۶۵/۶٪، آمریکا ۳۲/۲٪، آلمان ۰/۱۰٪، ترکیه ۰/۴٪	۱۱۶۶۸	۹۱۸۵	۹۱۹۵	۸۵۱۲	۸۷۴۵	۱۰۱۴۸	کانادا ارزش مقدار

لبنان ارزش مقدار	- -	۵۳۵۸۹ ۱۴۳۸۵	۳۲۳۲۳ ۱۰۴۶۱	۲۹۷۰۹ ۹۷۱۴	۲۵۷۵۶ ۸۴۰۳	۳۳۵۴۹ ۱۱۰۸۰	ایران ۶۵٪، سوریه ۳/۲٪ افغانستان ۳۱۶٪، ترکیه ۰/۳٪
عربستان ارزش مقدار	۹۷۲۷ ۴۴۱۷	-	۹۱۷۸ ۴۴۱۱	۱۰۰۱۲ ۴۸۸۵	۸۹۱۳ ۴۷۴۴	۸۵۷۰ ۴۶۹۷	ایران ۹۵/۶٪، امارات ۱/۱٪، کویت ۱٪، افغانستان ۰/۸٪، ترکیه ۰/۶٪
هند ارزش مقدار	۱۰۰۶۹ ۳۶۹۸	۱۴۲۳۲ ۳۳۵۴	۱۴۶۵۹ ۳۶۷۶	۱۴۶۳۷ ۴۱۳۰	*۲۰۲۳۳ *۶۴۹۹	**۱۲۰۰ **۳۴۲	ایران ۸۷/۶٪، افغانستان ۵/۴٪، آمریکا ۳/۶٪، امارات ۱/۸٪، پاکستان ۱٪
هلند ارزش مقدار	۱۸۸۳۹ ۵۵۲۸	۱۳۸۸۵ ۳۷۵۲	۱۳۲۵۷ ۳۲۹۱	۱۰۳۴۱ ۳۰۳۶	۷۲۸۲ ۱۶۵۴	۶۴۵۴ ۱۸۵۶	آمریکا ۵۴/۱٪، آلمان ۲۲٪، فرانسه ۱۰/۱٪، ایران ۰/۰٪، ترکیه ۰/۳٪
چین ارزش مقدار	۲۷۴۹ ۴۷۲۵	۳۳۴۷ ۵۴۵۴	۴۴۹۵ ۷۰۸۹	۶۴۷۷ ۱۱۲۱۵	۵۹۳۱ ۹۰۷۹	۶۸۴۷ ۱۰۸۵۹	آمریکا ۵۱/۵٪، ایران ۴۷٪، استرالیا ۰/۹٪
اردن ارزش مقدار	- ۸۸۱	۳۰۰۰ ۱۴۷۸	۴۸۷۸ ۱۴۷۸	۳۷۰۸ ۱۳۷۴	۴۵۹۴ ۱۵۹۹	۳۹۸۹ ۱۴۳۲	ایران ۹۷/۶٪، امارات ۱/۲٪، ترکیه ۰/۸٪، افغانستان ۰/۳٪
یونان ارزش مقدار	۱۳۵۹۵ ۴۰۰۰	۱۱۰۳۳ ۲۷۹۴	۷۰۵۰ ۱۹۴۵	۷۵۹۴ ۲۴۸۷	۵۸۳۳ ۱۷۴۱	۴۰۰۵ ۱۲۰۵	ایران ۷۸/۶٪، آلمان ۱۵/۹٪، انگلیس ۲/۳٪، هلند ۰/۹٪
استرالیا ارزش مقدار	۴۵۲۵ ۱۰۹۱	۳۰۲۵ ۷۰۷	۲۸۹۳ ۶۹۷	۲۵۱۹ ۷۵۱	۲۷۵۶ ۶۸۶	۲۶۱۲ ۷۱۸	ایران ۶۹/۱٪، آمریکا ۲۱/۳٪، چین ۵/۶٪
مجارستان ارزش مقدار	۲۷۹۲ ۸۱۳	۲۴۱۳ ۶۵۳	۳۶۲۶ ۱۰۴۲	۲۱۴۸ ۷۸۲	۲۵۶۶ ۸۰۷	۳۰۸۹ ۱۰۴۹	ایران ۹۶/۶٪، آرزانتین ۰/۳٪، ترکیه ۰/۰٪
چک ارزش مقدار	۱۷۰۸ ۴۶۴	۲۶۹۸ ۶۸۷	۱۳۶۱ ۳۴۷	۱۳۲۶ ۳۶۰	۲۳۹۲ ۷۴۴	۳۳۶۹ ۱۱۴۱	ایران ۹۶/۶٪، هلند ۰/۳٪، تایوان ۶۸ درصد، فرانسه ۰/۷٪، آلمان ۰/۲٪
عمان ارزش مقدار	۱۳۰۶ ۵۶۳	۱۴۴۹ ۵۰۱	۱۷۳۷ ۲۷۸	۲۰۵۲ ۳۳۷	۲۴۲۶ ۲۷۷	۱۴۰۹ ۱۴۹	امارات متحده عربی ۹۶/۶٪، ایران ۰/۳٪
سنگاپور ارزش مقدار	۳۸۰۶ ۷۶۹	۲۴۶۲ ۴۹۱	۸۴۳ ۱۹۵	۱۷۲۷ ۴۱۱	۱۹۵۵ ۴۹۰	۱۷۹۹ ۴۹۷	آمریکا ۷۶/۸٪، ایران ۱۰/۵٪، هنگ کنگ ۶/۴٪، چین ۵/۸٪، آلمان ۰/۴٪
لهستان ارزش مقدار	۶۶۸ ۲۶۲	۱۳۵۶ ۳۸۰	۱۳۹۲ ۳۸۶	۱۴۵۲ ۵۰۱	۱۸۸۹ ۵۵۶	۳۱۹۴ ۱۰۵۱	ایران ۸۶/۴٪، ترکیه ۱۰/۹٪
سوئیس ارزش و لیختن اشتاین مقدار	۱۴۲۳ ۱۴۳	۱۶۵۲ ۱۵۶	۲۰۲۱ ۲۱۵	۱۶۴۷ ۱۴۶	۱۸۶۴ ۱۸۷	۱۵۹۵ ۱۴۹	ایتالیا ۳۶/۱٪، آلمان ۲۵/۲٪، ترکیه ۱۸/۱٪، ایران ۱۱/۸٪، آمریکا ۶/۴٪
اتریش ارزش مقدار	۱۲۹۴۰ ۳۶۰۵	۱۶۴۳۷ ۴۱۰۷	۳۵۱۸ ۷۱۰	۲۱۴۵ ۵۱۹	۱۷۲۱ ۵۹۶	۹۳۷ ۲۰۴	ایران ۷۷/۶٪، آلمان ۱۱/۷٪، آمریکا ۹/۳٪، ایتالیا، ترکیه ۰/۰٪

ارزش	۲۰۳۹۴	۱۴۳۵۹	۳۳۶۸	۱۲۳۴	۱۷۰۲	۱۸۶۸	ایران ۱/۸۸٪، ترکیه ۲/۵٪
مقدار	۱۲۴۸۷	۹۱۵۱	۴۲۷۵	۲۸۱۳	۴۹۵۳	۴۴۹۰	آلمان ۱/۴٪، آمریکا ۳/۳٪
ارزش	۴۵۳۴	۴۰۶۷	۱۳۱۲	۲۰۰۵	۱۶۹۹	-	اسپانیا ۵/۷۸٪، انگلستان ۴/۲۰٪
مقدار	۱۲۸۲	۱۰۷۰	۳۱۱	۵۰۹	۴۴۴	-	آلمان ۱/۱٪
ارزش	۵۲۱	۷۴۲	۱۴۴۷	۱۱۸۴	۱۵۵۴	۱۳۹۲	آمریکا ۲/۴۲٪، اسپانیا ۵/۲۵٪
مقدار	۱۳۴	۲۶۷	۵۵۷	۳۸۸	۵۵۹	۵۵۱	ایران ۶/۱٪، آلمان ۷/۳٪ کانادا ۶/۸۱٪
ارزش	۱۱۷۵	۱۴۵۹	۲۲۱۹	۱۵۲۴	-	۱۵۰۸	ترکیه ۶/۳۱٪، ایران ۸/۲۰٪
مقدار	۳۸۶	۵۷۷	۸۲۷	۹۰۹	-	۶۵۶	افغانستان ۶/۱۷٪ آمریکا ۸/۱۰٪، امارات ۹/۴٪
ارزش	۴۰۷۰	۳۳۹۶	۹۷۱	۹۹۷	۱۳۵۱	۱۵۴۷	آمریکا ۵/۹۹٪، ایران ۰/۰٪
مقدار	۹۱۸	۶۹۶	۲۴۴	۲۹۹	۳۴۲	۴۷۰	
ارزش	۱۱۲۲	۲۰۷۰	۱۴۵۲	۱۰۵۶	۱۲۸۷	۱۶۱۱	ایران ۶/۷۳٪، یونان ۸/۲۵٪
مقدار	۲۷۹	۴۳۳	۳۰۵	۲۷۳	۲۹۱	۴۱۷	آمریکا ۰/۰٪
ارزش	۱۴۸۹	۳۰۶۴	۷۹۵	۱۶۵۷	۱۲۲۴	۲۱۰۰	ترکیه ۹۵/۷٪، افغانستان ۰/۰٪
مقدار	۳۷۲	۶۴۴	۱۷۶	۳۳۷	۲۲۶	۵۶۷	امارات ۰/۰٪
ارزش	-	-	-	-	۱۰۰۹	۱۱۷۳	ایران ۹/۹۲٪
مقدار	-	-	-	-	۳۳۲	۳۷۲	
ارزش	-	۱۳۵۲	۱۵۶۵	۸۴۹	۷۸۳	۸۷۷	فرانسه ۴٪، ایتالیا ۴٪، آمریکا ۵/۵٪
مقدار	-	۲۴۸	۲۷۱	۲۱۵	۱۷۹	۲۰۱	ایران
ارزش	-	۲۳۰	۳۴۶	۲۰۱	۲۲۳	۱۰۴۰	ایران ۶/۸۱ درصد، چک
مقدار	-	۵۵	۹۲	۷۲	۶۲	۳۰۱	۱/۵٪

ماخذ: UNCTAD, CD-ROM PC/ TAS, Version 2001 و 2002

* آمار مربوط به صادرات ایران به آن کشور می‌باشد. آمار سال ۱۳۷۹ برابر سال ۲۰۰۰ فرض شده است.

** آمار مربوط به صادرات ایران به آن کشور می‌باشد. آمار سال ۱۳۸۰

ارقام این جدول بر اساس مهمترین بازارهای صادراتی در سال ۱۳۸۱، از نظر ارزش، تنظیم شده است؛ در نتیجه در بردارنده برخی بازارهای مهم سال ۱۳۷۶ نیست، از جمله صادرات به آفریقای جنوبی که در این سال بیش از ۲۴۱۷ تن، به ارزش ۷/۸ میلیون دلار، بود؛ ارقام مربوط به سال ۱۳۸۰ برابر ۱۱/۵ تن و ۳۹ هزار و آمار سال ۱۳۸۱ برابر ۴۰ تن و ۱۴۶ هزار دلار بوده است. آمار صادرات به فرانسه نیز طی دوره ۸۰-۱۳۷۶ از ۱۳۴۰ تن به تنها ۷۳ تن و از بیش از چهار میلیون دلار به تنها ۲۲۰ هزار دلار تقلیل یافته است. البته آمار صادرات به این کشور در سال ۱۳۸۱ تا حدودی بهبود یافته و برابر ۱۹۱ تن و ۶۴۲ هزار دلار شده است. صادرات به کشورهای چون لبنان، ترکیه و هند با نوسان‌هایی همراه بوده است. افزایش سهم در بازار روسیه و کاهش شدید سهم در بازار ژاپن از مهمترین حوادث بازار پسته ایران بوده است. ظهور کشوری چون ویتنام نیز با واردات ۵/۴ میلیون دلاری در سال ۱۳۸۱ بسیار جالب توجه است. بازار پسته عربستان نیز از رشد بسیار خوبی برخوردار بوده است.

آمار تعرفه و عوارض وارداتی بر کشورهای صادرکننده و درصد پوشش موانع غیرتعرفه‌ای نسبت به واردات پسته در جدول (۷) ارائه شده است. در پیوست‌های مقاله نیز جدولی برای اطلاعات مشروح‌تر در زمینه

داشت که در کالیفرنیا به دلیل رطوبت بیشتر، امکان فساد و آلودگی پسته بیشتر است؛ با وجود این، با استفاده از دستگاه‌های پوست کن در ۱۶ ساعت اولیه برداشت محصول و حتی رنگ کردن پسته برای پوشش لک روی آن‌ها، پسته کالیفرنیا توانسته اعتبار خوبی از نظر بهداشت محصول کسب کند. این امر تولیدکنندگان و صادرکنندگان ما را نیز به رعایت هرچه بیشتر موارد بهداشتی به ویژه عدم تماس پسته با خاک، پوست‌گیری سریع پس از برداشت، عدم نگهداری در جاهای مرطوب و ... وامی‌دارد.

در جدول (۶) مقدار و ارزش صادرات پسته ایران در سال‌های اخیر مشاهده می‌شود. با مقایسه آمار سال ۱۳۸۱ با ۱۳۷۶ می‌توان مشاهده کرد که صادرات به بازارهای امارات، آلمان، هنگ‌کنگ، روسیه، اسپانیا، تایوان، مکزیک، پاکستان، یونان، مجارستان، چک، لوکزامبورگ، چین، کویت و لهستان افزایش یافته و در مقابل به بازارهای ایتالیا، ژاپن، استرالیا کاهش داشته است. البته در مقابل تعلق ۲۸/۶ درصد ارزش صادرات پسته ایران در سال ۱۳۷۶ به بازار آلمان این رقم در سال ۱۳۸۰ به ۲۱/۳ و در سال ۱۳۸۱ به ۱۷/۵ درصد کاهش یافته است. از آنجا که آلمان خود از صادرکنندگان مجدد پسته است کاهش این سهم چندان نگران‌کننده نیست زیرا که نشان از صادرات مستقیم‌تر پسته ایران به بازارهای اروپایی و آسیایی دارد.

جدول (۴): ارزش واردات پسته به اتحادیه اروپا بر حسب کشورهای واردکننده در

سالهای ۱۹۹۶ الی ۲۰۰۱

ارزش: میلیون دلار

سال	کشور					
	۲۰۰۱	۲۰۰۰	۱۹۹۹	۱۹۹۸	۱۹۹۷	۱۹۹۶
آلمان	۸۴/۸	۹۶/۲	۹۵/۷	۸۱/۴	۱۷۵/۴	۱۷۰/۸
ایتالیا	۳۸/۲	۳۸/۱	۴۰/۳	۳۷/۹	۵۳/۳	۵۲/۹
اسپانیا	۵۲/۳	۳۳/۲	۳۵/۲	۲۲/۸	۳۴/۳	۳۹/۴
فرانسه	۴۱/۰	۳۲/۸	۳۶/۰	۳۸/۲	۴۶/۰	۴۱/۵
لوکزامبورگ	۲۶/۷	۲۵/۲	۲۳/۹	*۱۶/۷	*۲۵/۹	*۳۵/۱
انگلستان	۲۰/۵	۲۱/۲	۱۷/۵	۱۶/۱	۱۹/۲	۹/۱
بلژیک	۱۴/۹	۱۱/۸	۶/۵	*۱۶/۷	*۲۵/۹	*۳۵/۱
هلند	۶/۴	۷/۳	۱۰/۳	۱۳/۲	۱۳/۹	۱۸/۸
یونان	۴/۰	۵/۸	۸/۴	۷/۰	۱۱/۰	۱۳/۶
اتریش	۰/۹	۱/۷	۲/۱	۳/۵	۱۶/۴	۱۲/۹
پرتغال	۰	۱/۷	۲/۰	۱/۳	۴/۰	۴/۵
دانمارک	۰/۹	۰/۸	۰/۸	۱/۵	۱/۳	۱/۳
سوئد	۰/۱۲	۰/۱۹	۰/۰۸	۰/۲۲	۰/۳۰	۰/۱۵
فنلاند	۰/۱۶	۰/۱۸	۰/۱۸	۰/۱۵	۰/۱۸	۰/۱۴
ایرلند	۰/۱۶	۰/۰۷	۰/۱۷	۰/۱۰	۰/۱۱	۰/۰۸
جمع (۱۵ کشور)**	۲۹۱/۰۴	۲۷۶/۱۵	۲۷۹/۰۵	۲۳۹/۰۷	۴۰۱/۲۹	۴۰۰/۲۷

مأخذ: نرم افزار PC/TAS نسخه های سالهای ۲۰۰۱ و ۲۰۰۲.

*آمار بلژیک و لوکزامبورگ تا سال ۱۹۹۹ با هم ذکر شده است.

** جمع آمار واردات با کل واردات در جدول بعدی تا حدودی متفاوت است.

پی نوشتها:

- ۱- ماندانا فاضل «جایگاه پسته ایران / کرمان در بازارهای جهانی» مجموعه مقالات سمینار شناخت استعدادهای بازرگانی، اقتصادی استان کرمان ۲۵ و ۲۶ فروردین ۱۳۷۵، مؤسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی: تهران ۱۳۷۵، ص ۴
- ۲- سایت کمیسیون پسته کالیفرنیا، بخش خدمات آماری کشاورزی کالیفرنیا
- ۳- رجوع شود به اسنادی که آمریکا برای وضع این عوارض به سازمان تجارت جهانی ارائه کرده است، همچون سند G/ADP/N47USA

مقاصد صادراتی کشورهای مهم صادرکننده و منابع تأمین کننده بازارهای مهم وارداتی ارائه شده است.

باید توجه داشت که مهمترین عامل برای جذب پسته ایران در کشورهای توسعه یافته افزایش کیفیت آن است. میزان مورد پذیرش افلاتوکسین در پسته وارداتی در اتحادیه اروپا بسیار پایین تر از میزان قابل قبول آن در کشورهای در حال توسعه است. چنانکه در آلمان این میزان برای افلاتوکسین نوع B₁ (۷) دو در میلیارد قسمت (۸) و در مجموع چهار است، در حالی که در هندوستان تا حد ۵۰ PPb افلاتوکسین در مواد غذایی مجاز بوده است.

جدول (۵): عرضه کنندگان عمده پسته در بازار اتحادیه اروپا در سال ۲۰۰۰ و ۲۰۰۱

شرح	مقدار (هزار تن)	درصد مقدار	ارزش (میلیون دلار)	درصد ارزش	متوسط ارزش (دلار در هر تن)
کل واردات اتحادیه اروپا از جهان ۲۰۰۰ بدون تجارت فی مابین ۲۰۰۱	۶۱/۹۱	۱۰۰	۲۳۷/۸	۱۰۰	۳۸۴۰/۵
	۶۷/۷۱	۱۰۰	۲۴۹/۵	۱۰۰	۳۶۸۵/۲
عرضه کنندگان عمده ایران ۲۰۰۰ ۲۰۰۱	۴۱/۷	۶۷/۳	۱۵۲/۵	۴۶/۱	۳۶۵۸/۴
	۴۳/۷	۶۴/۶	۱۵۹/۵	۶۳/۹	۳۶۴۵/۹
آمریکا ۲۰۰۰ ۲۰۰۱	۱۲/۵	۲۰/۱	۴۹/۹	۲۱	۴۰۰۳/۸
	۱۶/۸	۲۴/۸	۶۱/۱	۲۴/۵	۳۶۴۲/۹
آلمان ۲۰۰۰ ۲۰۰۱	۱۰	۱۶/۲	۴۰/۱	۱۶/۹	۳۹۹۱/۸
	۱۰/۹	۱۶/۱	۳۹/۴	۱۵/۵	۳۶۲۱/۸
ترکیه ۲۰۰۰ ۲۰۰۱	۱/۵	۲/۵	۵/۰	۲/۱	۳۲۸۲/۱
	۳/۵	۵/۲	۱۱/۱	۴/۴	۳۱۶۳/۶

مأخذ: محاسبه براساس اطلاعات نرم افزار PC/TAS نسخه سال ۲۰۰۲.

برطرف نشده است.

۵- رجوع کنید به: سند WTO : G/LIC/N/3/USA/2

۶- «جایگاه پسته ایران»، پیشین ص ۷.

۷- آفلاتوکسین دارای انواع G1, B2, B1, G2, می باشد که نوع B1 آن از همه خطرناک تر است و اکثر کشورها منظورشان از حد مجاز همان میزان B1 است.

۸- Part per billion/PPb یا Part per Milliard/PPM

واحد سنجش میزان ماده سمی سنجش مقادیر پایین احتیاج به تجهیزات پیشرفته دارد.

WTO: G/SCM/N/47USA و WTO: G/SCM/N/47USA براساس این اقدام، آمریکا عوارض ضد دامپینگ برابر ۲۱۸ درصد بر پسته خام و صفر درصد بر پسته شور وضع کرد، به علاوه ۹۹ درصد عوارض جبرانی به عبارت دیگر ۳۱۷ درصد عوارض گمرکی برای هر یک از انواع پسته برقرار شد.

۴- از دو سال پیش یک حقوقدان ایرانی ساکن کالیفرنیا، به عنوان واردکننده جزء پسته، به طور مستقل و براساس ابتکار شخصی مسأله را پی گرفت و شکایتی بر علیه ادعای «کمیسیون پسته کالیفرنیا» مطرح کرد و توانست در دادگاه تجاری کالیفرنیا میزان های مذکور را تعدیل کند. البته همه موانع بر سر راه پسته ایران هنوز

جدول (۶): مقدار و ارزش صادرات پسته ایران به کشورهای عمده واردکننده طی سالهای ۱۳۷۶ - ۱۳۸۱

مقدار: تن
ارزش: میلیون دلار

کشور	۱۳۷۶				۱۳۷۹				۱۳۸۰				۱۳۸۱			
	ارزش	مقدار	درصد	مقدار	ارزش	مقدار	درصد	مقدار	ارزش	مقدار	درصد	مقدار	ارزش	مقدار	درصد	مقدار
امارات متحده عربی	۱۴۴۸۶	۲۵/۰	۴۹/۴	۱۹۲۲۰	۵۹/۸	۲۷۵۰۴	۲۲/۹	۲۷۵۰۴	۸۶/۶	۲۲/۲	۲۲/۲	۲۷۵۰۴	۱۹۲/۴	۵۹۰۳۰	۳۸/۶	۱۹۲/۴
آلمان	۱۶۵۶۶	۲۵/۶	۵۶/۵	۳۳۶۵۹	۷۴/۴	۲۵۲۶۸	۲۱/۱	۲۵۲۶۸	۷۹/۶	۲۱/۳	۲۱/۳	۲۶۵۱۱	۸۷/۱	۲۶۵۱۱	۱۷/۵	۸۷/۱
هنگ کنگ	۶۷۰	۱/۱	۲/۳	۱۲۰۵۵	۳۶/۷	۱۹۹۶۸	۱۶/۶	۱۹۹۶۸	۶۱/۷	۱۶/۵	۱۶/۵	۱۷۹۰۷	۵۵/۵	۱۷۹۰۷	۱۱/۱	۵۵/۵
فدراسیون روسیه	۶۹۶	۱/۲	۲/۳	۳۳۲۰	۹/۷	۶۳۹۱	۵/۳	۶۳۹۱	۱۹/۵	۵/۲	۵/۲	۸۱۲۵	۲۵/۶	۸۱۲۵	۵/۱	۲۵/۶
اسپانیا	۱۷۶۴	۳/۰	۵/۹	۳۳۴۸	۹/۸	۵۹۶۵	۴/۹	۵۹۶۵	۱۷/۹	۴/۸	۴/۸	۵۴۱۴	۱۷/۴	۵۴۱۴	۳/۵	۱۷/۴
تایوان	۲۰۶۸	۳/۵	۷/۶	۳۷۷۹	۱۲/۲	۴۳۴۰	۳/۶	۴۳۴۰	۱۴/۳	۳/۸	۳/۸	۴۱۸۰	۱۴/۷	۴۱۸۰	۲/۹	۱۴/۷
پاکستان	۲۱۹	۰/۴	۰/۷	۲۳۸۹	۷/۴	۱۸۱۶	۱/۵	۱۸۱۶	۵/۷	۱/۵	۱/۵	۳۴۷۱	۱۱/۴	۳۴۷۱	۲/۳	۱۱/۴
سوریه	۹۹۸	۱/۷	۳/۱	۴۲۳۶	۱۳/۳	۱۱۸۸	۱	۱۱۸۸	۳/۸	۱	۱	۳۰۲۷	۱۰/۹	۳۰۲۷	۲/۲	۱۰/۹
مکزیک	۳۷۰	۰/۶	۱/۲	۳۰۲۸	۸/۹	۳۷۷۸	۳/۱	۳۷۷۸	۱۱/۳	۳/۰	۳/۰	۲۹۹۳	۹/۶	۲۹۹۳	۱/۹	۹/۶
ترکیه	۱۹۴۷	۳/۳	۶/۶	۴۳۴۷	۱۳/۴	۹۰۰	۰/۷	۹۰۰	۳	۰/۸	۰/۸	۲۷۳۶	۹/۳	۲۷۳۶	۱/۹	۹/۳
ایتالیا	۲۸۶۹	۴/۹	۹/۶	۳۴۸۳	۱۰/۶	۴۱۱۴	۳/۴	۴۱۱۴	۱۲/۵	۳/۳	۳/۳	۲۲۵۶	۷/۵	۲۲۵۶	۱/۵	۷/۵
ویتنام	-	-	-	۶۲/۵	۰/۱۸	-	-	-	-	-	-	۱۹۸۷	۷۷/۲	۱۹۸۷	۱/۴	۷۷/۲
لبنان	۱۰۳۷	۱/۸	۳/۵	۲۱۵۲	۷/۱	۱۶۲۶	۱/۳	۱۶۲۶	۵/۵	۱/۵	۱/۵	۱۳۸۵	۵	۱۳۸۵	۱	۵
بلژیک	۱۰۱/۶	۰/۲	۰/۳۵	۲۳۴/۵	۰/۷	۲۲۵/۲	۰/۲	۲۲۵/۲	۰/۶۸	۰/۲	۰/۲	۱۴۰۰	۴/۵	۱۴۰۰	۰/۹	۴/۵
لوزامبورگ	۶۴۵	۱/۱	۲/۱	۱۲۱۱	۳/۷	۶۰۳	۰/۵	۶۰۳	۱/۸	۰/۵	۰/۵	۱۳۹۵	۴/۵	۱۳۹۵	۰/۹	۴/۵

۰/۰۰	۰/۲	۵۳/۹	۱/۳	۴/۸	۱/۵	۱۷۷۶	۲/۲	۱۱۹۰	۶/۸	۱۳/۴	۶/۷	۳۹۱۲	ژاپن
۰/۸	۴/۰	۱۳۰۸	۰/۵	۱/۹۲	۰/۵	۶۴۵	۱/۶	۵۵۵	۰/۵	۱/۰	۰/۵	۳۲۰	مجارستان
۰/۷	۳/۶	۱۰۳۳	۰/۲	۰/۸	۰/۲	۲۶۷	۳	۹۴۸	۰/۰۵	۰/۱	۰/۰	۳۲	عربستان
۰/۷	۳/۶	۱۱۰۱	۰/۹	۳/۵	۰/۹	۱۱۴۰	۱/۶	۵۴۸	۰/۸	۱/۷	۰/۸	۴۸۶	یونان
۰/۶	۲/۹	۸۲۰	۰/۴	۱/۴	۰/۳	۴۱۱	۱/۸	۵۵۰	۰/۴	۰/۹	۰/۴	۲۶۲	کویت
۰/۵	۲/۸	۸۵۵	۰/۰	۰/۲۳	۰/۰	۸۶/۲	۰/۲۹	۹۶/۸	۰/۰	۰/۰۳	۰/۰	۸/۷	اوکراین
۰/۴	۲/۳	۶۷۳	۰/۵	۱/۹۸	۰/۵	۶۱۵	۴/۸	۱۵۴۴	۱/۱	۲/۱	۱/۱	۶۳۶	کانادا
۰/۴	۲/۰	۶۶۲	۰/۴	۱/۶	۰/۵	۶۵۱	۰/۹	۳۰۷	-	-	-	-	چین
۰/۳	۱/۷	۵۱۹	۰/۵	۱/۸	۰/۵	۶۲۸	۰/۶	۲۱۵	۰/۴	۰/۹	۰/۵	۲۹۱	جمهوری چک
۰/۳	۱/۵	۴۱۵	۰/۲	۰/۹	۰/۲	۲۸۸	۰/۳	۹۱/۷	۰/۰۵	۰/۱	۰/۰	۳۰	لهستان
۰/۲	۱/۲	۳۴۲	۵/۷	۲/۱۶	۵/۶	۶۷۸۳	۲۰/۳	۶۴۹۹	۰/۷	۱/۳	۰/۶	۳۸۶	هند
۰/۱	۰/۷	۱۹۰	۰/۳	۱/۳	۰/۳	۴۲۶	۱/۴	۴۲۷/۷	۰/۴	۰/۸	۰/۴	۲۳۴	استرالیا
۰/۰	۰/۲	۶۳	۰/۳	۱/۲	۰/۴	۴۸۲	۰/۷	۲۹۰	۰/۱	۰/۲	۰/۱	۶۰	مراکش
۱۰۰	۴۹۷/۹	۱۵۲/۹۳	۱۰۰	۳۷۳/۷	۱۰۰	۱۱۹۸۴	۳۱۸/۶	۱۰۲۷۰۸	۱۰۰	۱۹۷/۳	۱۰۰	۵۷۹۳/۶	کل

مأخذ: گمرک ایران، سالنامه آمار بازرگانی خارجی، جلد صادرات، سالهای ۱۳۷۶، ۱۳۷۹، ۱۳۸۰، ۱۳۸۱.

جدول (۷): نرخ تعرفه و عوارض وارداتی پسته (کد HS ۰۸۰۲۵۰ پسته تازه یا خشک با پوست یا پوست گرفته) در کشورهای عمده وارد کننده (در سال ۲۰۰۰)

ارقام برحسب درصد ارزش

شرح کشور	دامنه تعرفه دولت کامله الوداد MFN	متوسط نرخ MFN	کل عوارض دریافتی	درصد پوشش موانع غیر تعرفه‌ای بر واردات	توضیحات
اتحادیه اروپا	۲-۲	۱/۶	۱/۶	۰	
هنگ کنگ	۰-۰	۰	۰	۰	
مکزیک	۲۳-۲۳	۲۳	۲۳	۱۰۰	
ژاپن	۰-۰	۰	۰	۰	
تایوان	۶-۶	۶	۶	۰	
اسرائیل	۲۲-۲۲	۲۲	۲۲	۰	
کانادا	۰-۰	۰	۰	۱۰۰	
عربستان	۱۲-۱۲	۱۲	۱۲	۱۰۰ ←	* عمده نرخهای ۱۲ درصدی در سال ۲۰۰۱ به ۵ درصد تقلیل یافته است.
هند	۴۰-۴۰	۴۰	۴۵	۰	
چین	۳۵-۳۵	۳۵	۳۵	۰	** این نرخ مربوط به قبل از عضویت چین در سازمان جهانی تجارت می‌باشد و به احتمال زیاد کاهش یافته است.
استرالیا	۰-۰	۰	۰	۱۰۰	
مجارستان	۱۰-۱۰	۱۰	۱۰	۱۰۰	
جمهوری چک	۰-۰	۰	۵	۰	
سنگاپور	۰-۰	۰	۰	۱۰۰	
لهستان	۱۶-۱۶	۱۶	۱۶	۱۰۰	
سوئیس و لیختن اشتاین	۰-۰	۰	۰	۰	
روسیه	۵-۵	۵	۵	۰	
ونزوئلا	۱۵-۱۵	۱۵	۱۵	۱۰۰	
مصر	۳۰-۳۰	۳۰	۳۲	۱۰۰	
کره جنوبی	۳۰-۳۰	۳۰	۳۰	۰	
آمریکا	۰/۹ سنت برای هر کیلو***	د.د	د.د	۱۰۰	*** نرخ غیر MFN آمریکا برای واردات پسته برابر ۵/۵ سنت برای هر کیلو می‌باشد.

مأخذ: نرم افزار Trains تهیه شده توسط مرکز تجارت بین‌الملل (ITC) نسخه سال ۲۰۰۱.

مهمترین مقاصد صادراتی کشورهای صادرکننده پسته در جهان، طی سالهای ۱۹۹۶ الی ۲۰۰۱

جدول (۱): مهمترین بازارهای صادراتی پسته ایران در جهان
در سالهای ۱۹۹۷-۲۰۰۱

ارزش: هزار دلار
مقدار: تن

کشور	سال	۱۹۹۷	۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱
جهان	ارزش	۱۹۷۳۱۵	۴۱۶۰۱۲	۳۱۵۰۸۳	۳۱۴۲۲۳	۳۵۸۹۴۰
	مقدار	۵۷۹۳۲	۱۲۴۸۷۲	۱۰۱۲۱۵	۱۰۱۲۵۷	۱۱۵۳۳۵
آلمان	ارزش	۵۶۵۵۳	۱۱۵۴۸۴	۹۶۸۹۲	۷۹۸۰۲	۷۹۹۳۶
	مقدار	۱۶۵۶۶	۳۴۴۹۷	۳۱۰۳۹	۲۵۲۷۵	۲۵۵۴۸
امارات	ارزش	۴۹۴۶۱	۶۵۷۳۰	۴۳۱۵۵	۵۳۴۸۸	۷۶۰۲۳
	مقدار	۱۴۴۸۶	۱۹۲۴۱	۱۳۵۶۸	۱۷۱۶۹	۲۴۳۴۵
هنگ کنگ	ارزش	۲۳۴۰	۳۲۸۷۵	۱۵۹۵۰	۳۰۴۲۹	۵۷۱۳۸
	مقدار	۶۷۰	۹۹۰۳	۵۴۷۷	۹۹۸۳	۱۸۴۲۱
ترکیه	ارزش	۶۶۲۷	۵۳۵۴۹	۲۹۹۷۴	۱۹۳۹۶	۵۹۴۲
	مقدار	۱۹۴۷	۱۶۵۸۴	۹۷۵۴	۶۳۰۳	۱۱۰۶
اسپانیا	ارزش	۵۸۷۹	۱۷۶۹۲	۱۷۴۴۲	۱۱۶۵۴	۱۵۹۷۶
	مقدار	۱۷۶۴	۵۴۷۵	۵۶۸۸	۳۹۳۵	۵۳۱۳
ایتالیا	ارزش	۹۶۱۷	۱۹۹۷۱	۱۱۰۲۱	۱۰۸۳۶	۱۴۰۲۰
	مقدار	۲۸۶۹	۶۰۲۱	۳۴۳۰	۳۵۵۰	۴۵۷۷
هند	ارزش	۱۳۶۷	۱۱۳۴۰	۱۲۷۸۱	۱۵۲۴۸	۲۱۸۰۷
	مقدار	۳۸۶	۳۵۹۶	۴۰۲۰	۴۸۱۸	۶۸۵۴
تایوان	ارزش	۷۵۹۳	۱۲۸۳۱	۱۲۱۱۳	۱۱۷۵۰	۱۳۳۳۴
	مقدار	۲۰۶۹	۳۵۳۹	۳۶۴۲	۳۶۰۱	۴۰۸۱
سوریه	ارزش	۳۱۳۶	۱۲۵۰۳	۱۱۹۹۶	۱۵۶۵۷	۴۲۹۹
	مقدار	۹۹۸	۳۹۰۰	۳۸۵۳	۴۹۹۴	۱۳۶۶
روسیه	ارزش	۲۳۳۲	۴۵۵۱	۷۸۸۱	۹۲۴۲	۱۷۵۹۶
	مقدار	۶۹۶	۳۸۱	۲۸۵۳	۳۲۵۱	۵۷۹۷
ژاپن	ارزش	۱۳۴۰۱	۷۹۵۸	۲۹۴۷	۲۷۴۶	۵۴۹۷
	مقدار	۳۹۱۳	۲۲۹۲	۹۱۱	۹۶۴	۲۰۲۵
مکزیک	ارزش	۱۲۱۵	۳۴۱۵	۴۴۴۵	۷۵۵۰	۱۰۵۳۸
	مقدار	۳۷۰	۱۰۴۲	۱۴۹۸	۲۵۴۳	۳۵۳۲
لبنان	ارزش	۳۵۹۶	۶۵۰۲	۴۰۳۵	۵۵۶۲	۷۰۳۸
	مقدار	۱۰۳۸	۱۸۸۱	۱۲۲۲	۱۶۹۲	۲۰۸۷
لوکزامبورگ	ارزش	-	-	۱۲۶۱۴	۶۳۱۱	۲۰۸۷
	مقدار	-	-	۴۱۶۹	۲۰۷۱	۷۰۱
پاکستان	ارزش	۷۲۱	۵۴۸۲	۱۸۶۷	۶۲۴۹	۵۸۴۱
	مقدار	۲۲۰	۱۶۷۰	۵۸۱	۲۰۱۳	۱۸۲۹
یونان	ارزش	۱۶۹۰	۳۱۰۳	۱۶۶۹	۴۴۱۶	۱۸۰۵
	مقدار	۴۸۶	۹۲۴	۵۳۳	۱۴۲۲	۵۷۷

ماخذ: نرم افزار PC/TAS تهیه شده توسط UNCTAD نسخه سال ۲۰۰۲
* رتبه کشورها برحسب مجموع ارزش طی دوره مورد اشاره است.

جدول (۲): مهمترین بازارهای صادراتی پسته آمریکا در سالهای ۱۹۹۶ الی ۲۰۰۱

ارزش: هزار دلار

مقدار: تن

کشور	سال	۱۹۹۶	۱۹۹۷	۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱
		ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار
جهان	ارزش	۴۳۷۷۰	۵۰۵۶۷	۶۷۰۴۳	۵۳۷۴۳	۶۲۶۹۰	۷۰۱۴۲
	مقدار	۱۰۸۵۱	۱۱۲۲۳	۱۶۰۰۷	۱۳۶۰۴	۱۵۵۴۷	۲۱۳۵۶
هنگ کنگ	ارزش	۱۹۵۶۷	۱۵۶۶۸	۱۲۷۶۲	۷۸۱۳	۱۱۱۹۲	۹۴۲۹
	مقدار	۵۵۶۵	۳۹۵۲	۳۴۸۸	۲۹۰۲	۳۸۲۲	۳۸۱۴
آلمان	ارزش	۶۲۸	۳۰۲۹	۱۰۲۸۵	۶۷۲۵	۸۴۴۸	۶۷۷۰
	مقدار	۱۴۰	۶۳۲	۲۵۲۲	۱۵۸۱	۱۹۱۸	۱۸۴۶
ژاپن	ارزش	۳۸۹۶	۳۵۰۸	۲۹۴۱	۶۵۳۲	۷۴۷۱	۷۲۲۵
	مقدار	۸۲۱	۶۹۳	۶۶۴	۱۴۲۰	۱۵۰۵	۱۷۴۴
بلژیک	ارزش	-	-	-	۸۹۶۱	۷۹۸۸	۱۳۴۰۰
	مقدار	-	-	-	۲۱۸۵	۲۲۷۷	۴۰۰۸
مکزیک	ارزش	۱۰۸۵	۹۳۹	۴۴۲	۱۶۰	۴۴۰۱	۳۰۴۴
	مقدار	۲۱۵	۱۷۴	۹۲	۴۱	۸۰۱	۶۷۶
لوکزامبورگ	ارزش	-	-	-	۱۷۸۱	۳۸۵۷	۵۶۴
	مقدار	-	-	-	۳۹۳	۷۱۰	۱۵۷
ایتالیا	ارزش	-	۱۲۷۷	۲۹۳۷	۱۳۲۴	۳۹۸۲	۷۰۲۰
	مقدار	-	۲۸۴	۶۸۵	۲۸۵	۷۹۶	۲۱۳۵
کانادا	ارزش	۳۸۲۵	۲۵۸۴	۳۵۳۷	۲۵۵۴	۲۹۸۲	۵۴۷۹
	مقدار	۱۰۲۱	۵۹۵	۷۹۸	۵۸۷	۷۰۶	۱۴۹۰
هلند	ارزش	۷۳۰	۳۵۲۷	۵۳۵۳	۵۰۰۲	۲۰۱۴	۱۳۳۰
	مقدار	۱۵۸	۷۳۵	۱۰۲۰۸	۱۰۸۵	۴۴۶	۴۰۳
سنگاپور	ارزش	۲۱۹۵	۹۷۱	۷۶۶	۱۵۵۳	۱۴۰۱	۱۲۹۰
	مقدار	۵۰۶	۲۱۰	۱۷۸	۳۳۲	۳۵۲	۳۴۰
فرانسه	ارزش	۱۰	۱۲۶۶	۴۶۶۱	۱۷۵۸	۱۱۶۴	۳۱۶۵
	مقدار	۲	۲۹۸	۱۰۷۱	۳۹۸	۲۱۸	۸۸۷
اسرائیل	ارزش	-	۱۶۷۳	۳۰۲۳	۲۸۳۴	۸۱۶	۱۰۶۶
	مقدار	-	۳۳۶	۶۵۷	۷۱۴	۱۹۳	۴۷۲
روسیه	ارزش	-	۴۸۱۵	۱۴۳۶	-	-	۱۰۶
	مقدار	-	۸۴۴	۲۴۷	-	-	۳۶

سنگاپور	ارزش	-	۹۷۱	۷۶۶	۱۵۵۳	۱۴۰۱	۱۲۹۰
مقدار	-	-	۲۱۰	۱۷۸	۳۳۲	۳۵۲	۳۴۰
سوئیس و لیختن اشتاین	ارزش	-	۱۱۶۹	۱۹۳۶	۵۲۷	۷۲۵	۳۹۰
مقدار	-	-	۲۹۷	۴۷۵	۱۲۴	۱۷۱	۱۲۰
برزیل	ارزش	-	۱۵۵۴	۱۵۶۲	۵۳۰	۶۵۳	۴۱۱
مقدار	-	-	۲۹۴	۳۴۲	۹۵	۱۵۷	۱۱۳
ونزوئلا	ارزش	-	۴۲۹	۱۰۸۴	۱۲۰۵	۴۰۸	۷۷۹
مقدار	-	-	۹۲	۳۰۰	۲۷۶	۱۰۰	۲۰۴
چین	ارزش	-	۴	-	۵۱۴	۴۵۳	۲۱۶۰
مقدار	-	-	۳	-	۲۴۶	۱۷۸	۹۹۰
کره جنوبی	ارزش	-	۱۰۸۳	۸۱۱	۲۴۳	۵۴۵	۴۲۶
مقدار	-	-	۲۰۱	۱۸۳	۵۹	۱۲۷	۱۱۷
استرالیا	ارزش	-	۶۷۳	۴۳۰	۱۵۴	۵۸۷	۶۱۷
مقدار	-	-	۱۳۰	۱۰۴	۴۴	۱۳۸	۱۶۲

ماخذ: UNC TAD/ CD- ROM PC/TAS, VERSIONS 2001 & 2002

جدول (۳): مهمترین بازارهای صادراتی بسته ترکیه در سالهای ۱۹۹۶ الی ۲۰۰۱

ارزش: هزار دلار
مقدار: تن

کشور	سال						
	۱۹۹۶	۱۹۹۷	۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱	
جهان	ارزش مقدار	۵۸۸۸ ۱۲۵۳	۱۷۷۹۴ ۳۳۲۷	۳۱۵۹ ۶۴۷	۲۴۹۹ ۵۰۳	۱۵۰۷ ۲۲۶	۱۷۰۲۸ ۴۹۴۷
آمریکا	ارزش مقدار	۱۰۵۴ ۲۴۹	۱۳۸۸ ۳۱۶	۱۲۲ ۲۵	۲۱۵ ۴۵	۴۵۶ ۷۹	۵۴۹ ۱۴۱
آلمان	ارزش مقدار	۶۷۰ ۱۳۸	۱۰۷۵ ۲۷۲	۲۸۹ ۵۳	۳۲۴ ۴۹	۲۸۷ ۴۱	۷۹۳ ۲۳۰
سوئیس و لیختن اشتاین	ارزش مقدار	۲۷۳ ۲۷	۵۲۷ ۲۲	۴۰۳ ۳۹	۵۶۲ ۴۷	۲۴۶ ۲۳	۲۵۸ ۲۸
مناطق آزاد	ارزش مقدار	۲۶۴ ۸۰	۴۶۹ ۱۵۱	- -	- -	۱۳۵ ۲۱	۷۶۵ ۲۲۵
قبرس	ارزش مقدار	۴۳ ۶	۸۷ ۲۴	۱۵۷ ۳۳	۱۰۹ ۲۹	۸۴ ۱۴	۷۲ ۲۱
لبنان	ارزش مقدار	۳۲۷ ۷۷	۷۴۵ ۱۴۶	۲۱ ۳	۴۵ ۷	۴۶ ۸	۲۴۳۰ ۷۹۲
عربستان	ارزش مقدار	۸۱ ۲۱	۱۳۷۶ ۳۱۶	۲۵۱ ۴۶	۴۴۲ ۱۴۰	۲۷ ۶	۱۶۱۷ ۵۶۴
اسرائیل	ارزش مقدار	۱۹ ۲	۲۸ ۵۴	۲۱۳ ۶۰	۸۶ ۲۷	۲۸ ۴	۶۰۰ ۱۵۶
انگلیس	ارزش مقدار	۴۶ ۶	۵۹ ۱۰	۱۱۴ ۲۴	۱۴۳ ۲۹	۲۷ ۲	۷۸ ۱۳
کانادا	ارزش مقدار	- -	۱۵۷ ۲۸	- -	۴ ۱	۲۶ ۳	۱۸۲ ۴۵
آذربایجان	ارزش مقدار	۷۲ ۱۲	۵۵ ۱۱	۵ ۱	۶ ۳	۸ ۶	۵ ۴
ایتالیا	ارزش مقدار	- -	۴۶۶۰ ۱۳۲۳	۴۴۳ ۸۷	۵۶ ۵	- -	۱۹۵۶ ۴۰۶
امارات	ارزش مقدار	- -	۶۶ ۱۳	- -	- -	- -	۲۳۴۱ ۶۹۴
اردن	ارزش مقدار	- -	۳۵۷ ۶۸	- -	۶۸ ۱۳	۱۳ ۲	۱۱۲۰ ۳۵۳
هند	ارزش مقدار	- -	- -	- -	- -	- -	۹۵۰ ۲۴۰
هنگ کنگ	ارزش مقدار	- -	۱۶۷ ۳۲	- -	- -	- -	۷۵۰ ۲۶۹
مصر	ارزش مقدار	- -	۲۴۹ ۵۶	۹۱ ۲۰	۱۲۰ ۱۱۵	- -	۶۲۴ ۱۷۳

ماخذ: UNCTAD CD- ROM PC/TAS, VERSIONS 2001, 2002

جدول (۴): مهمترین بازارهای صادراتی پسته چین در سالهای ۱۹۹۶ الی ۲۰۰۱

ارزش: هزار دلار

مقدار: تن

کشور	سال	۱۹۹۶	۱۹۹۷	۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱
جهان	ارزش	۱۵۷۳	۲۱۵۰	۳۶۹۸	۴۱۶۰	۱۴۲۲	۱۳۱۰
	مقدار	۱۹۰۲	۲۴۳۶	۳۸۵۷	۳۹۶۸	۱۳۴۷	۱۴۸۴
هنگ کنگ	ارزش	۷۳۴	۱۶۴۰	۲۰۶۵	۲۱۷۸	۶۰۷	۱۸۴
	مقدار	۹۷۳	۱۹۸۷	۱۹۴۷	۱۷۴۶	۴۹۳	۲۴۳
آمریکا	ارزش	۷۴۱	۱۱۰	۷۱۹	۸۱۸	۳۰۲	۵۳۱
	مقدار	۸۴۱	۱۲۰	۸۴۱	۹۳۰	۲۶۵	۴۵۶
سنگاپور	ارزش	-	۱۱	۲۱	۱۰۰	۱۲۴	۵۸
	مقدار	-	۱۲	۲۴	۱۰۷	۱۲۶	۱۰۳
آلمان	ارزش	-	-	۱۷	۶۵۲	۱۲۲	۹۴
	مقدار	-	-	۲۰	۷۹۳	۱۵۳	۱۱۰
بلژیک	ارزش	-	-	-	-	۷۶	۷۴
	مقدار	-	-	-	-	۹۳	۱۴۰
هلند	ارزش	-	-	-	۱۶	۶۸	۳۶
	مقدار	-	-	-	۲۰	۸۰	۳۹
کره جنوبی	ارزش	-	-	-	۱۰۰	۵۹	۳۰
	مقدار	-	-	-	۱۰۷	۶۷	۴۵
استرالیا	ارزش	-	-	۳۰	۵۴	۲۷	۴۴
	مقدار	-	-	۲۱	۵۸	۲۴	۴۵
فرانسه	ارزش	-	-	۵۲۴	-	۳۲	۱۶۴
	مقدار	-	-	۶۵۵	-	۴۰	۲۳۱
ژاپن	ارزش	-	۲۹۹	-	۱۵۳	-	۴۳
	مقدار	-	۲۵۶	-	۱۲۶	-	۲۰
تایوان	ارزش	-	۲۶	۱۹۷	۲۳	-	-
	مقدار	-	۱۳	۹۶	۱۳	-	-

UNCTAD, CD-ROM, PC/ TAS, VERSIONS 2001, 2002

جدول (۵): مهمترین بازارهای صادراتی پسته آلمان در سالهای ۱۹۹۶ الی ۲۰۰۱

ارزش: هزار دلار

مقدار: تن

کشور	سال	۱۹۹۶	۱۹۹۷	۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱
جهان	ارزش	۸۰۲۷۵	۷۰۹۴۹	۶۸۱۶۹	۴۴۴۳۴	۴۶۷۹۱	۵۲۵۷۱
	مقدار	۲۴۲۸۲	۱۷۹۹۷	۱۷۶۱۷	۱۴۳۵۹	۱۲۴۱۴	۱۵۷۲۶
فرانسه	ارزش	۱۲۹۷۰	۷۵۶۳	۹۲۵۸	۱۴۳۵۸	۱۴۲۹۵	۱۱۷۸۷
	مقدار	۳۴۶۸	۱۷۴۵	۲۱۳۲	۴۷۹۹	۳۸۲۷	۳۳۸۱
انگلیس	ارزش	۹۵۳۲	۱۱۷۰۱	۱۱۹۲۸	۹۹۱۷	۱۲۲۸۷	۱۸۲۳۱
	مقدار	۳۷۳۴	۳۲۶۷	۳۲۱۶	۳۶۷۱	۳۵۲۳	۵۹۴۱
ایتالیا	ارزش	۱۳۲۰۸	۱۰۷۸۸	۱۵۶۹۳	۴۸۰۷	۵۷۳۳	۸۳۰۹
	مقدار	۳۷۵۶	۲۵۷۶	۴۲۲۴	۱۴۲۹	۱۴۹۷	۲۴۶۱
اسپانیا	ارزش	۱۶۴۰۵	۱۱۰۵۸	۸۲۶۲	۵۰۳۱	۴۶۵۱	۴۷۶۳
	مقدار	۵۰۹۱	۲۹۴۱	۲۱۸۱	۱۶۷۴	۱۳۱۰	۱۳۸۵
هلند	ارزش	۷۴۸۱	۷۷۷۲	۷۳۸۹	۳۷۰۸	۴۲۰۸	۳۰۲۵
	مقدار	۲۰۸۳	۲۰۷۰	۱۸۳۷	۹۹۰	۹۰۹	۷۵۵
لوکزامبورگ	ارزش	-	-	-	۳۹	۱۷۸۹	۱۲۹۳
	مقدار	-	-	-	۱۰	۴۶۵	۴۳۳
بلژیک	ارزش	-	-	-	۲۲۸۱	۱۲۰۴	۲۸۱۴
	مقدار	-	-	-	۶۸۴	۳۳۶	۹۰۸
یونان	ارزش	۷۲۳۲	۶۶۰۳	۵۰۸۱	۲۳۸۵	۵۹۸	۴۷۹
	مقدار	۲۴۹۲	۱۶۹۷	۱۳۵۹	۷۵۵	۱۴۹	۱۴۶
اتریش	ارزش	۱۷۶۰	۶۶۷۳	۲۱۸۱	۴۹۴	۳۴۰	۷۳۰
	مقدار	۴۱۹	۱۵۳۵	۴۷۵	۶۸	۶۳	۱۴۰
لهستان	ارزش	۵۵۹	۸۹۶	۷۱۵	۲۵۴	۳۲۶	۲۳
	مقدار	۱۶۰	۲۵۰	۱۸۲	۷۲	۹۳	۵
سوئیس ولیختن‌اشناین	ارزش	۲۱۷	۲۵۷	۳۱۱	۲۹۹	۳۷۲	۵۵۳
	مقدار	۲۴	۲۵	۲۸	۲۵	۳۱	۵۵
دانمارک	ارزش	۳۷۹	۴۲۴	۱۹۱	۲۵۷	۲۴۰	۲۰۱
	مقدار	۷۷	۷۹	۲۲	۲۳	۲۸	۵۵
جمهوری چک	ارزش	۹۸	۷۶	۲۶	۱۶۰	۲۹۷	۵
	مقدار	۲۳	۲۱	۵	۴۷	۹۶	۲
لتونی	ارزش	۱۵	۱۱۶	۱۵۰	۱۲۲	۱۸۹	۱۱۷
	مقدار	۳	۲۵	۳۰	۲۹	۴۵	۲۹

مأخذ: مستخرج از 2001 و 2002 PC/TAS, VERSIONS

جدول (۶): مهمترین بازارهای صادراتی پسته ایتالیا در سالهای ۱۹۹۶ الی ۲۰۰۱

ارزش: هزار دلار

مقدار: تن

کشور	سال	۱۹۹۶	۱۹۹۷	۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱
جهان	ارزش	۷۰۲۹	۸۲۴۶	۶۳۵۸	۸۰۵۴	۵۴۷۶	۵۷۴۰
	مقدار	۹۶۳	۱۱۸۴	۶۱۱	۱۰۹۸	۷۸۵	۹۰۶
فرانسه	ارزش	۱۲۲۰	۱۸۲۸	۲۳۷۵	۱۶۹۷	۱۱۹۸	۹۰۷
	مقدار	۱۰۱	۱۴۶	۲۰۲	۲۰۰	۱۴۰	۹۲
انگلستان	ارزش	۳۱	۲۲	۳۰	۳۳۲	۱۰۶۰	۱۴۰۶
	مقدار	۷	۱	۳	۴۱	۱۹۵	۲۳۹
آلمان	ارزش	۱۷۶۷	۲۲۵۹	۱۹۵۶	۹۱۲	۸۱۷	۱۰۴۲
	مقدار	۱۵۹	۲۵۸	۱۵۰	۱۱۹	۱۱۷	۱۷۵
سوئیس و لیختن اشتاین	ارزش	۴۸۲	۴۴۰	۴۸۸	۵۳۷	۶۷۶	۳۹۵
	مقدار	۳۹	۳۵	۴۴	۳۸	۶۸	۴۹
ژاپن	ارزش	۶۷۴	۵۱۶	۵۵۲	۶۳۸	۴۹۱	۶۳۶
	مقدار	۳۸	۲۵	۲۹	۳۱	۲۷	۳۴
کرواسی	ارزش	۳۳۹	۲۱۶	۱۳۵	۲۰۲	۳۰۶	۲۴۲
	مقدار	۷۸	۵۸	۳۵	۵۷	۷۶	۶۴
بلژیک*	ارزش	-	-	-	۵۱	۱۸۸	۴۱۶
	مقدار	-	-	-	۴	۲۴	۶۶
بوسنی هرزگوین	ارزش	۱۴۰	۱۰۷	۱۵	۵۶	۱۴۳	۸۰
	مقدار	۳۳	۲۳	۴	۱۴	۳۶	۲۲
اسلونی	ارزش	۱۷۰	۱۴۹	۸۷	۱۶۵	۸۷	۱۱۳
	مقدار	۳۴	۲۹	۱۵	۳۵	۱۶	۲۵
اوکراین	ارزش	-	-	-	-	-	۱۸۲
	مقدار	-	-	-	-	-	۶۳
امارات	ارزش	-	-	-	-	-	۹۸
	مقدار	-	-	-	-	-	۱۹
اسرائیل	ارزش	-	۱۱۶۱	۲۴	۴۷	۲۱۵	-
	مقدار	-	۲۶۴	۴	۱۲	۴۶	-

مأخذ: محاسبات مستخرج از: UNCTAD, CD-ROM, PC/TAS, VERSIONS, 2001,2002

* تا سال ۱۹۹۹ آمار بلژیک و لوکزامبورگ با یکدیگر ذکر می شده است.

جدول (۷): مهمترین بازارهای صادراتی بسته یونان در سالهای ۱۹۹۶ الی ۲۰۰۱

ارزش: هزار دلار

مقدار: تن

کشور	سال	۱۹۹۶	۱۹۹۷	۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱
جهان	ارزش	۱۳۴۶	۲۷۵۵	۲۱۸۴	۹۰۴	۷۷۰	۱۲۴۲
	مقدار	۳۸۹	۷۰۳	۵۱۳	۲۰۹	۱۲۲	۴۹۹
ایتالیا	ارزش	۲۷۱	۶۱۴	۷۳۵	۳۰۲	۳۶۷	۱۶۶
	مقدار	۷۳	۱۴۴	۱۲۱	۵۲	۴۱	۳۴
قبرس	ارزش	۵۳	۳۹۱	۳۵۳	۱۴۱	۲۲۳	۳۰۸
	مقدار	۱۰	۷۱	۷۶	۳۱	۳۶	۶۸
آلمان	ارزش	۱۲	۷۷	۴۷۴	۱۵۱	۱۴	۱۱۰
	مقدار	۱۵	۱۶	۹۷	۳۴	۴	۷۳
بلغارستان	ارزش	-	۳۶	۳۳	۷۹	۵۵	۸۲
	مقدار	-	۲۲	۷	۳۳	۱۷	۵۹
آمریکا	ارزش	-	-	۲	۷۳	۸۳	-
	مقدار	-	-	-	۸	۱۳	-
فرانسه	ارزش	-	۴۴۰	۱۴۲	۹۴	۸	۳۵
	مقدار	-	۹۶	۳۱	۲۲	۲	۶
اسرائیل	ارزش	-	۴۴۴	۱۲۳	-	-	۱۳۷
	مقدار	-	۹۸	۲۸	-	-	۱۲
انگلیس	ارزش	-	۲۳۲	۷۴	۲	-	۸۸
	مقدار	-	۵۰	۱۹	۱	-	۶۰

مأخذ: UNCTAD, CD-ROM PC/ TAS, versions 2001 و 2002

جدول (۸): مهمترین بازارهای صادراتی بسته تونس در سالهای ۱۹۹۶ الی ۲۰۰۰

ارزش: هزار دلار

مقدار: تن

کشور	سال	۱۹۹۶	۱۹۹۷	۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰
جهان	ارزش	۲۱۲	۲۷۱	۲۰۹	-	۵۱
	مقدار	۸۷	۶۳	۸۲	-	۲۱
لیبی	ارزش	۲۱۲	۲۷۱	۹۴	-	۵۱
	مقدار	۸۷	۶۳	۳۲	-	۲۱
فرانسه	ارزش	-	-	۱۱۵	-	-
	مقدار	-	-	۵۰	-	-

UNCTAD, CD-ROM, PC/TAS version 2002

مهمترین عرضه کنندگان پسته در بازارهای عمده وارداتی جهان، طی سالهای ۱۹۹۵ الی ۲۰۰۱

جدول (۱) عرضه کنندگان عمده پسته به بازار اتحادیه اروپا در سالهای ۱۹۹۵ الی ۲۰۰۱

مقدار: تن
ارزش: هزار دلار

کشورهای عرضه کننده	۲۰۰۱			۲۰۰۰			۱۹۹۹			۱۹۹۸			۱۹۹۷			۱۹۹۶			۱۹۹۵		
	ارزش	مقدار	درصد	ارزش	مقدار	درصد	ارزش	مقدار	درصد	ارزش	مقدار	درصد	ارزش	مقدار	درصد	ارزش	مقدار	درصد	ارزش	مقدار	درصد
ایران	۶۳۸	۱۵۸۵	۶۶.۱	۱۵۲۴۲	۶۱۵۲	۷۲	۱۳۳۶۰	۵۵۳۸۰	۷۲.۴	۱۰۴۲۷	۲۶۸۰	۸۲.۴	۲۰۶۹۹	۲۳۸۲۷	۹۷.۲	۲۵۲۲۷	۷۵۲۸۲	۹۷.۲	۲۵۲۲۷	۷۵۲۸۲	۹۷.۲
آمریکا	۲۴۵	۱۶۳۷	۲۱.۰	۴۹۲۶	۱۲۴۲۲	۲۰.۷	۵۱۱۹۸	۱۲۲۹۱	۲۰.۵۲	۵۲۹۱۵	۱۲۰۲۹	۲۰.۹	۱۳۶۶۸	۶۱۲۹	۲۱.۴	۱۳۶۶۸	۶۱۲۹	۲۱.۴	۱۳۶۶۸	۶۱۲۹	۲۱.۴
ترکیه	۴۴	۱۱۰۷۹	۲.۱	۵۰۰۲	۱۵۲۴	۰.۸	۱۸۵۵	۵۸۵	۲.۱۲	۲۱۱۱	۲۹۴	۲.۸۲	۱۰۹۵۰	۲۸۰۷	۰.۲۹	۲۹۲	۱۲۴	۰.۲۹	۲۹۲	۱۲۴	۰.۲۹
چین	۰.۶	۱۴۱۲	۰.۱	۱۵۹	۶۱	۰.۲	۵۲	۱۷۵	۰.۰۶	۱۲۸	۱۹	۰.۱	۴۹	۲۹	۰.۰۱	۲۶	۲۶	۰.۰۱	۲۶	۲۶	۰.۰۱
عراق																					
امارات																					
پاکستان																					
اسرائیل																					
عربستان																					
سعودی																					
سوریه																					
مصر																					
ناشنخص																					
اسلوونی																					
ویتنام																					
افغانستان																					
فیرس																					
سوئیس																					
لبنان																					
کانادا																					
ژاپن																					
یونان																					
هنگ کنگ																					
ایتالیا																					

مآخذ: برای ارقام / سالهای ۱۹۹۵-۱۹۹۶ نرم افزار Trains نسخه سال ۲۰۰۱ برای آمار سالهای ۱۹۹۷ به بعد نرم افزار PC/TAS نسخه سال ۲۰۰۲

جدول (۲): عرضه کنندگان عمده بسته به بازار هنگ کنگ در سالهای ۱۹۹۵ الی ۲۰۰۱

مقدار: تن
ارزش: هزار دلار

کشور	۱۹۹۵		۱۹۹۶		۱۹۹۷		۱۹۹۸		۱۹۹۹		۲۰۰۰		۲۰۰۱	
	ارزش	درصد	ارزش	درصد	ارزش	درصد	ارزش	درصد	ارزش	درصد	ارزش	درصد	ارزش	درصد
ایران	۱۰۳/۸	۸۵/۱	۳۳۴۴	۱۰۰/۲۸	۱۸۹۲	۲۱/۳۹	۴۴۸۴	۱۱۲/۱	۲۸	۱۱۱۰/۵	۲۸	۲۸۱۷/۴	۹۹۲۳	۳۱۱۱/۲
آمریکا	۱۰۱۵/۹	۲۳۸۷/۵	۲۴۶۶/۴	۷۶/۰/۶	۵۱۶۶/۲	۶۱/۸/۵	۸۰۸۸	۲۲۴/۵/۵	۵۶	۱۵۷۷/۸	۵۵/۹/۹	۱۲۳۱/۲	۴۸۶/۲	۱۰۲۵/۴
چین	۵۶۷/۵	۱۶۸۶	۱۰۰/۲	۳/۰/۹	۶۶۲	۲/۸/۱	۱۶۴۰	۱۹۷/۳	۴/۹	۹۱۹	۵/۷/۴	۲۱۱۱	۸۶۶	۳۱۲/۲
امارات متحده	۲۲۱/۶	۷۴۰	۱۴۱/۴	۴/۳/۶	۷۷۵	۶/۴/۳	۴۶۷	۱۰۷/۳	۲/۷	۵۷۰	۲/۷/۸	۳۰۶	۲۲۹/۱	۲۸۲/۳
آلمان	۱۲۶/۶	۴۷۹	۱۳۴	۱/۶/۲	۷۰	۰/۸/۱	۴۷	۱۲/۶	۰/۳	۷۳	۰/۴/۴	۹۷۱	۰/۴	۲۲۳
ایتالیا	-	-	۱۷	۰/۲/۳	۲۴	۰/۳/۰	-	-	-	۶۳	۰/۳/۲	۸۴	۰/۲	۳۱
جمهوری کره	-	-	-	-	-	-	-	۵/۴	۵/۴	۲۹	۰/۱/۹	-	-	-
ژاپن	۱۰۹/۸	۲۸۴	۱۱۲	۱/۴/۲	۳۶۳	۴/۳/۸	۵۴۴	۲۱/۵/۴	-	۲۰	۰/۱/۸	۳۵	۱/۴	۲۸
استرالیا	-	-	۵۱	۰/۴/۸	۵	۰/۰/۹	۲۸	۰/۰/۹	۳	۴۷	۰/۱/۰	۱۱۳	۰/۷	-
نروژ	-	-	-	-	۳۰	۰/۶/۳	۱۹۱	۰/۶/۳	۱۱	۴۵	۰/۱/۰	-	-	۴۵۴
لیتوان	-	-	۲۴	۰/۲/۷	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
عربستان	۶۲/۴	۲۴۱	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
مالزی	۵۵/۶	۲۳۶	۷۷	۰/۹/۴	۴۷	۰/۶/۹	۲۱۰	۱۰/۸	۰/۳	۴۹	۰/۳	۱۳۶	۰/۶	۲۹۵
انگلیس	۲۴/۲	۷۲	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
اتحادیه اروپا	۲۴/۲	۷۲	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
سنگاپور	۱۲/۵	۴۸	۵۸	۰/۹/۲	۱۴	۰/۲/۲	۶۶	۶۷	۰/۱	-	۴	۰/۰	۱۳	
تایوان	۸/۳	۲۷	-	-	۱۳	۰/۱/۰	۳۱	-	-	-	-	۱۶۸	۰/۴	۴۴۷
مصر	-	-	۲۴	۰/۳/۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱۸۹/۵۳
جهان	-	-	-	-	۹۶۶/۶	۱۰۰	۳۰۵/۶	۳۹۹/۲۹	۱۰۰	۴۶۲/۵	۱۰۰	۱۶۳/۶	۱۰۰	۴۹۵/۴

منبع: UNCTAD, CD-ROM PCTAS, Version 2002, JTC, C-D Rom Trains 2001

جدول (۳) عرضه کنندگان عمده پسته در بازار مکزیک در سالهای ۱۹۹۵-۲۰۰۱

۲۰۰۱			۲۰۰۰			۱۹۹۹			۱۹۹۸			۱۹۹۷			۱۹۹۶			۱۹۹۵			سال
درصد	ارزش	مقدار	درصد	ارزش	مقدار	درصد	ارزش	مقدار	درصد	ارزش	مقدار	درصد	ارزش	مقدار	درصد	ارزش	مقدار	درصد	ارزش	مقدار	کشور
۷۵:۴	۱۸۰۵۹	۴۹۶۵	۶۳:۳	۱۰۸۴۶	۳۱۱۷	۶۳:۳	۱۰۵۳۴	۳۲۷۶	۶۳:۲	۵۴۶۱	۱۴۰۸	۶۸:۸۳	۵۶۶۷	۱۱۴۱	۵۱:۲۴	۳۳۹۲	۷۵۶	۲۲:۰۳	۸۹۵	۱۷۶	آمریکا
۲۳:۹	۵۷۳۳	۸۷۱۶	۳۵:۴	۵۹۶۷	۶۵۰۹	۳۵:۴	۶۰۸۱	۷۵۹۲	۳۵:۷	۲۹۶۹	۲۷۲۸	۲۸:۵۵	۲۳۵۱	۱۸۸۸	۴۸:۰۲	۲۲۴۲	۱۵۹۵	۷۷:۹۳	۳۱۶۷	۱۹۸۸	ایران
						۰:۱۴	۲۲	۲۵	۰:۰	۲۶	۰:۰	۰:۲۵	۲۸	۱۰۰	-	-	-	-	-	-	سری‌لانکا
						۰:۱۳	۲۱	۱۴	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	هند
۰:۶	۱۳۹	۱۸۰	۲	۲	۱	-	-	-	-	-	-	۱:۲۰	۹۹	۲۶	۰:۴۳	۲۰	۲۴	-	-	-	آلمان
۱۰۰	۲۳۹۵۴	۱۳۸۹۱	۱۰۰	۱۶۸۷۵	۹۷۰۱	-	۱۶۶۶۰	۱۰۹۲۲	۱۰۰	۸۴۶۶	۳۹۶۱	۱۰۰	۸۳۲۲	۹	۱۰۰	۴۶۶۹	-	-	-	-	ترکیه
																					جهان

مآخذ: آمار سال ۱۹۹۵ از نرم‌افزار Trains نسخه سال ۲۰۰۱ آمار سالهای ۱۹۹۶ الی ۲۰۰۱ از نرم‌افزار PC/TAS نسخه سالهای ۲۰۰۱ و ۲۰۰۲

جدول (۴) عرضه کنندگان عمده پسته در بازار ژاپن در سالهای ۱۹۹۵-۲۰۰۱

مقدار: تن

ارزش: هزار دلار

سال	۲۰۰۱			۲۰۰۰			۱۹۹۹			۱۹۹۸			۱۹۹۷			۱۹۹۶			۱۹۹۵			
	درصد ارزش	مقدار	ارزش	درصد ارزش	مقدار	ارزش	درصد ارزش	مقدار	ارزش	درصد ارزش	مقدار	ارزش	درصد ارزش	مقدار	ارزش	درصد ارزش	مقدار	ارزش	درصد ارزش	مقدار	ارزش	
آمریکا	۷۰/۳	۲۴۵۸	۹۶۷۹	۵۷/۴	۱۹۱۰	۸۶۶۶	۱۸۶۲	۱۷/۸۳	۳۷۵۴	۸۱۵	۴۴۷۵	۱۸/۱	۴۴۷۵	۸۱۵	۴۴۷۵	۱۵/۶۶	۹۸۸	۴۸۳۲	۱۲/۹۳	۹۸۸	۴۵۸۶	۱۰۳۸
ایران	۲۴/۱	۳۵۱۳	۴۷۷۳	۳۷/۴	۹۶۲۳	۵۶۵۷	۱۴۱۳	۷۷/۷۱	۱۶۷۵۶	۳۴۷۲	۱۹۲۲۶	۷۷/۹۰	۱۹۲۲۶	۴۲۲۹	۲۵۲۴۳	۸۱/۸۰	۵۹۴۰	۲۵۲۴۳	۸۴/۶۲	۳۰۰۱۸	۷۴۸۹	
ایتالیا	۴/۴	۶۳۷	۵۸۹	۴/۷	۳۱	۷۰۶	۳۳	۲/۳۶	۷۰۸	۳۳	۷۰۰	۲/۸	۷۰۰	۳۲	۶۹۷	۲/۲۶	۲۷	۶۹۷	۳/۳۱	۸۱۹	۳۴	
چین				۰/۳۰	۴	۴۴	۴	-	-	-	-	-	-	-	۰/۱۶	۱۲	۴۸	-	-	-	-	
آلمان				۰/۱۶	۰/۰	۲۳	۰/۰	۰/۷	۱۴	۰/۰	۲۱	۰/۹	۲۱	۰/۰	۲۱	۰/۷	۰/۰	۲۱	۰/۹	۳۰	۰/۰	
ترکیه				-	-	-	-	۰/۰۱	۲۱۳	۲۸	۱۹۷	۰/۸۰	۱۹۷	۲۶	۰/۴	۱۱	۱	۱۱	-	-	-	
امارات				-	-	-	-	-	-	-	۵۸	۰/۲	۵۸	۱۲	-	-	-	-	-	-	-	
استرالیا	۱/۱	۱۶۵	۱۲۹	-	۲۷	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
جهان	۱۰۰	۱۴۵۹۸	۱۵۱۷۹	۱۰۰	۲۹۳۰	۱۵۰۹۹	۳۳۱۴	۱۰۰	۲۱۰۴۶	۴۳۴۸	۲۴۶۷۸	۱۰۰	۲۴۶۷۸	۵۱۲۴								

مآخذ: نرم افزار Trains نسخه ۲۰۰۱ و نرم افزار PCTAS نسخه‌های ۲۰۰۱ و ۲۰۰۲

جدول (۵): عرضه کنندگان عمده پسته در بازار تایوان

مقدار: تن
ارزش: هزار دلار

سال	۲۰۰۱			۲۰۰۰			۱۹۹۹			۱۹۹۸			۱۹۹۷			۱۹۹۶			۱۹۹۵		
	ارزش	مقدار	درصد	ارزش	مقدار	درصد	ارزش	مقدار	درصد	ارزش	مقدار	درصد	ارزش	مقدار	درصد	ارزش	مقدار	درصد	ارزش	مقدار	درصد
ایران	۱۳۳۳۶	۴۰۸۱	۹۹٫۴	۱۱۷۵۰	۳۶۰۱	۹۹	۱۲۱۱۳	۳۶۴۲	۹۶	۱۲۸۲۱	۳۵۳۹	۹۲٫۳۱	۷۵۹۳	۲۰۶۹	۹۳٫۱۲	۱۶۳۳۰	۴۶۰۵	۷۹٫۵۹	۸۰۷۲	۲۷۱۸	۸۰٫۷۲
امارات	-	-	-	-	۲۵	۰٫۴	۴۹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۷٫۵۴	۷۶۴	۲۳۴	۷٫۵۴
آمریکا	۲۶	۶	۰٫۰۶	۱۲	۲	۰٫۱	۵۵۶	۱۰	۳	۱۷۷	۲۵	۲	۱۰۳۰	۱۹۹	۶٫۸۲	۱۰۴۹	۱۳٫۸۰	۱۲۹۸	۴۰۴	۱۳٫۸۰	
مالزی	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱٫۳۴	۲۱۶	۷۳	-	-	-	-	-	-	-

منبع: آمار سالهای ۱۹۹۵-۱۹۹۶ از نرم افزار Trains نسخه سال ۲۰۰۱
آمارهای سالهای ۱۹۹۷-۲۰۰۱ از نرم افزار PC/TAS نسخه ۲۰۰۲

جدول (۶): عرضه کنندگان عمده بسته در بازار چین

مقدار: تن

ارزش: هزار دلار

سال	۲۰۰۱		۲۰۰۰		۱۹۹۹		۱۹۹۸		۱۹۹۷		۱۹۹۶		۱۹۹۵		کشور			
	درصدارزش	ارزش	درصدارزش	مقدار	درصدارزش	مقدار	درصدارزش	مقدار	درصدارزش	مقدار	درصدارزش	مقدار	درصدارزش	مقدار				
۴۵/۸	۳۱۳۷	۴۴۷۵	۵۱/۵	۳۰۵۶	۸۱/۱۷	۵۲۵۸	۸۷۶۴	۹۲/۳	۴۱۳۶	۹۳/۵۵	۳۱۳۱	۵۱۴۵	۸۸/۲۹	۲۴۲۷	۲۳۴۷	۳۵۵۰	آمریکا	
۴۵	۳۰۸۱	۵۰۵۴	۴۷/۰	۲۷۸۷	۱۶/۹۶	۱۰۹۹	۳۲۱۸	۵/۴۲	۴۴۳	۰/۸۰	۲۶	۲۶	۶/۵۰	۱۷۸	۳۳۸	۹۷	ایران	
۱/۵	۱۰۵	۸۲	۰/۱	۷	۰/۷۴	۴۸	۵۳	۰/۲	۱۰	۰/۸۰	۲۷	۴۰	۰/۷۶	۲۰	۰/۵۲	۱۲	هنگ کنگ	
۰/۴	۲۷	۸۷	۰/۹	۵۲	۰/۷۳	۴۷	۷۴	۰/۳۱	۱۴	۰/۵۱	۱۷	۵۳	۰/۹۸	۲۶	-	-	استرالیا	
-	-	-	-	-	۰/۲۲	۱۴	۶۶	۰/۲	۱۰	۳/۴	۱۰۲	۱۱۷	-	-	-	-	تایلند	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱/۱۶	۲۸	۱۲۶	روم
۵/۵	۳۷۴	۱۰۲۴	-	-	-	-	-	-	-	۰/۹۰	۲۹	۲۹	-	-	-	-	روبنام	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۰/۶۹	-	-	-	ترکیه	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۰/۶۵	۱۸	۳۷	-	فیلیپین	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱/۸۱	۱۷	-	-	اندونزی	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۴۹	-	-	نامشخص	
-	-	-	-	-	-	-	-	۰/۷۲	۳۳	-	-	-	-	-	-	-	مالزی	
-	-	-	-	-	-	-	-	۰/۳۸	۱۷	-	-	-	-	-	-	-	ژاپن	
-	-	-	-	-	-	-	-	۰/۳۳	۱۴	-	-	-	-	-	-	-	پاکستان	

مأخذ: آمار سالهای ۱۹۹۵-۱۹۹۶ از نرم افزار Trains نسخه سال ۲۰۰۱

آمارهای سالهای ۱۹۹۷-۲۰۰۱ از نرم افزار PC/TAS نسخه ۲۰۰۲

جدول (۷): عرضه کنندگان عمده به بازار کره جنوبی

مقدار: تن

ارزش: هزار دلار

سال	۲۰۰۰			۱۹۹۹			۱۹۹۸			۱۹۹۷			۱۹۹۶			۱۹۹۵		
	درصدارزش	ارزش	مقدار	درصدارزش	ارزش	مقدار	درصدارزش	ارزش	مقدار	درصدارزش	ارزش	مقدار	درصدارزش	ارزش	مقدار	درصدارزش	ارزش	مقدار
آمریکا	۹۰.۰	۱۳۹۶	۴۲۴	۹۹.۶	۹۹۴	۲۹۹	۹۹.۷۹	۹۶۹	۲۴۴	۹۸.۴۵	۳۳۴	۶۸۴	۹۹.۹۰	۴۰۶۵	۹۱۸	۹۰.۵۵	۲۳۸۵	۷۰.۸
ایران	-	-	-	-	۱	۱	-	-	-	۱.۵۰	۵۱	۱۲	-	-	-	۹.۲۹	۲۴۴	۷۱
چین	۹.۳	۱۴۴	۴۶	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

مآخذ: آمار سالهای ۱۹۹۵-۱۹۹۶ از نرم افزار Trains نسخه سال ۲۰۰۱

آمارهای سالهای ۱۹۹۷-۲۰۰۱ از نرم افزار PC/TAS نسخه ۲۰۰۲

جدول (۸): عرضه کنندگان عمده به بازار سنگاپور

مقدار: تن
ارزش: هزار دلار

سال	۱۹۹۵			۱۹۹۶			۱۹۹۷			۱۹۹۸			۱۹۹۹			۲۰۰۰			۲۰۰۱		
	مقدار	ارزش	درصد ارزش	مقدار	ارزش	درصد ارزش	مقدار	ارزش	درصد ارزش	مقدار	ارزش	درصد ارزش	مقدار	ارزش	درصد ارزش	مقدار	ارزش	درصد ارزش	مقدار	ارزش	درصد ارزش
آمریکا	۶۴۲	۲۷۶۹	۹۴/۴۰	۷۴۴	۳۶۴۲	۹۵/۷۱	۴۸۵	۲۴۰۷	۹۷/۷۲	۱۹۰	۸۲۴	۹۷/۶۳	۳۷۵	۱۶۰۱	۹۲/۶	۳۸۰	۱۵۰۱	۷۶/۸	۳۳۶	۱۲۲۱	۶۷/۹
چین	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۴۹	۱۵۸	۸/۸
ایران	۲۲	۹۷	۳/۳۴	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۳۷	۲۰۶	۱-/۵	۳۹	۱۵۷	۸-۷
آلمان	۲	۵۱	۱/۷۷	۲	۵۶	۴۹	۱	۲۶	۱/۰۹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
هنگ کنگ	-	-	-	۱۸	۷۷	۲/۰۴	۴	۱۸	۰/۷۳	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۷۰	۲۵۲	۱۴-۰

مأخذ: آمار سالهای ۱۹۹۵-۱۹۹۶ از نرم افزار Trains نسخه سال ۲۰۰۱

آمارهای سالهای ۱۹۹۷-۲۰۰۱ از نرم افزار PC/TAS نسخه ۲۰۰۲

جدول (۹): عرضه کنندگان عمده پسته به بازار روسیه

مقدار: تن
ارزش: هزار دلار

سال	۱۹۹۶			۱۹۹۷			۱۹۹۸			۱۹۹۹			۲۰۰۰			۲۰۰۱		
	مقدار	ارزش	درصد ارزش	مقدار	ارزش	درصد ارزش	مقدار	ارزش	درصد ارزش	مقدار	ارزش	درصد ارزش	مقدار	ارزش	درصد ارزش	مقدار	ارزش	درصد ارزش
ایران	۱۶۲۷	۲۵۹۲	۱۲/۷۱	۴۶۲۲	۱۸۰۷	۳۲/۲	۱۳۹۳	۷۶۵	۲۲/۷۲	۲۱۱۸	۸۷۰	۷۰/۵	۴۲۱۳	۱۴۹۹	۸۸/۱	۴۲۸۳	۱۷۶۷	۹۴/۶
آمریکا	۳۷۴۸	۷۴۴۵	۳۶/۵۱	۴۲۷۷	۱۸۵۰	۲۹/۸	۱۹۵۵	۲۰۷۵	۶۱/۶۲	۳۳۹	۲۴۶	۱۹/۹	۳۳۹	۱۹	۰/۳	۹۰	۳۷	۲
امارات	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۲۴۲	۵۹	۴/۸	۴/۷	۸۰	۳۵۳
هلند	۵۲۹	۲۳۲۸	۱۱/۴۲	۲۸۲	۱۴۱۴	۹/۸	۶۶	۳۰	۰/۸۹	۵۰	۲۰	۱/۶	۵۰	۲۰	۰/۳	۵	-	-
آلمان	۹۲۲	۱۲۸۰	۶/۲۸	۲۲۸۵	۱۸۹۳	۱۳/۲	۱۳۸	۱۰۰	۲/۹۷	۲۸	۱۸	۱/۵	۴۰	۲۳	۱/۴	۱	۱۰	۰/۵
ایتالیا	۱۹۲۲	۲۶۵۵	۱۳/۲۰	۶۱۳	۴۵۴	۳/۲	۵۶	۲۶	۰/۷۷	۲۶	۵۶	۱/۵	۴۰	۲۳	۰/۱	۱	۱۰	-
اتریش	۱۴۲۲	۱۸۸۸	۹/۲۶	۸۸۳	۷۵۱	۵/۲	۹۲	۵/۲	۱/۳۶	۴۶	۹۲	۱/۳۶	۴۰	۲۳	-	-	-	-
ترکیه	۱۶۴۰	۸۶۴	۴/۲۴	۸۶۴	۱۰۱۰	۴/۳	۱۲	۳۶	۱/۰۶	۱۶	۷	۰/۶	۱۰۵	۴۲	۲/۵	۱۳	۶	۰/۳
انگلیس	۲۰۳	۶۰۷	۲/۹۸	۳۰	۲۰۸	۰/۸	۲۶	۰/۸	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
یونان	۱۰۲	۲۸۷	۱/۴۰	۲۰۶	۱۰۴	۱/۴۳	۲۷	۳۲	۰/۹۵	۲۷	۳۲	۰/۹۵	۲۷	۳۲	-	-	-	-
فرانسه	۶۲	۱۱۶	۰/۵۷	۹۲	۱۸۵	۰/۶۴	۷۷	۳۵	۱/۰۳	۷۷	۳۵	۱/۰۳	۷۷	۳۵	-	-	-	-
چک	۱۴۷	۹۱	۰/۴۵	۶۲	۲۶	۰/۱۹	۲۶	۱۳۳	۳/۹۸	۱۳۳	۳۳۳	۳/۹۸	۱۳۳	۳۳۳	-	-	-	-
مجارستان	۵۲	۶۰	۰/۳۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
بلغارستان	۸	۴۰	۰/۲۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
اسپانیا	۵	۲۵	۰/۱۳	-	-	-	-	-	۱/۴۲	۴۷	۱۱۱	۱/۴۲	۴۷	۱۱۱	-	-	-	-
کانادا	۸	۲۲	۰/۱۱	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
لهستان	۲	۱۷	۰/۰۹	-	-	-	-	-	۰/۳۶	۱۲	۲۰	۰/۳۶	۱۲	۲۰	-	-	-	-
تایلند	۱۰	۱۶	۰/۰۸	۱۵	۱۰	۰/۰۸	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
هند	۱۵	۱۱	۰/۰۶	-	-	-	-	-	۰/۴۸	۱۶	۷۴	۰/۴۸	۱۶	۷۴	-	-	-	-
از جهان	-	-	-	۹۱۵۱	۱۴۳۵۹	۱۰۰	۴۲۷۵	۳۳۶۸	۱۰۰	۲۸۱۳	۱۲۲۴	۱۰۰	۶۹۵۳	۱۷۰۲	۱۰۰	۴۴۹۰	۱۸۶۸	۱۰۰

UNCTAD, CD-ROM, PC/TAS, VERSIONS 2001, 2002